

PS 11/20 Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant op 11 december 2020

Inhoudsopgave	
Index gesproken personen	3
Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant	5
Opening van de vergadering / vaststellen agenda	8
Onderzoek geloofsbrieven, toelating en beëdiging nieuw lid van Provinciale Staten mevrouw L.P.M. van Boxel-van Gruijthuijsen	14
Onderzoek geloofsbrieven, toelating en beëdiging nieuw lid van Provinciale Staten de heer S. Kutlu	15
Afscheid Statenlid mevrouw L.M. Sjouw	16
Afscheid Statenlid de heer A.A. Meijer	17
Actualiteit	21
Vraag Provinciale Staten 11 december 2020 drugsdumpingen, ingediend door PVV Noord-Brabant	21
Bespreekstukken	24
87/20 4e (slot) begrotingswijziging 2020 en 1e begrotingswijziging 2021	24
92/20 Tussenevaluatie Zuidelijke Rekenkamer 2016-2019	39
Stemming	43
87/20 4e (slot) begrotingswijziging en 1e begrotingswijziging 2021	43
92/20 Tussenevaluatie Zuidelijke Rekenkamer 2016-2019	47
Sluiting	48
Stemmingsoverzicht vergadering Provinciale Staten 11 december 2020	49

Index gesproken personen

Altundal MIB, N., 8, 45
Arts, mw. W.M.A., 8
Bekker, M.A. de, 9
Berg, H.F. van den, 9
Bergsma, R., 9, 46, 47
Boon, M.C.H., 9, 22, 24, 46
Boxel-van Gruijthuijsen, mw. L.P.M. van, 13, 15, 32, 33, 44, 46, 48
Bräuner, mw. G.E.A., 9, 31
Broek, H.W. van den, 9, 29, 37, 42, 43
Brouwers, drs. J.F.X.M., 9
Cate, mw. mr. K.A.E. ten, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 27, 28, 31, 32, 33, 45, 46, 48
Deryckere, M.N.R.C., 9
Diemen-Vereijken, mw. F.J.H.M. van, 9, 32
Dijk, mw. E. van, 9
Dirken, mw. ir. A.M.W., 9
Duijs, F.B.G., 9
Everling, M.J., 10, 25, 35
Gremmen, R.J., 10, 40, 43, 47
Hattem, LLB, A.W.J.A. van, 10, 31
Heer, drs. ing. C. de, 10
Heijmans, N.G.L., 10, 28, 31, 34
Hendriks, C.A., 10
Heusden-Wienen, mw. G.G.A.M. van, 10
Hoon, mw. A.J.M. de, 10
Janssen, R.P.M., 10, 32
Kammen, mw. drs. P. van der, 10, 25, 27, 28, 29, 34, 35, 39, 41, 43, 45
Karaaslan, T., 10, 32, 44, 45
Kessel, mw. J.J. van, 13
Kort MSc, M.V. de, 11
Kutlu, S., 13, 16, 33, 45, 46, 48
Linden, mw. J.J. van der, 11
Logister, E.H.P., 11, 24, 33
Ludwig, T.W., 11
Maat, C.A. van der, 33, 34, 35, 38, 39
Manders, drs. W.J., 11
Meeren, C.J.R.F. van der, 11
Meeuwis-van Langen, mw. H.E.M., 11, 16, 19, 32, 33, 44
Oetelaar, J.C.M. van den, 11
Otters-Bruijnen, mw. mr. S.M., 12, 43, 45
Panhuizen, A., 12
Philippart, M.J.A., 12, 14, 15, 32
Pinxteren, W.F.C. van, 22, 23, 24
Roijackers, mw. H.I., 12, 40, 43
Rutjens, W.H.A., 12, 45, 47

Scholder-Penders, mw. G.M., 12
Smolders, H.A.J., 12
Spooren, A.J.M., 12, 29, 30, 31, 34, 37, 41, 43
Stoop, drs. J.W.P., 12
Swinkels, H.A.J.M., 12
Thijssen, J.G.M., 13, 25, 35, 40, 43
Ven-Vogels, mw. A.J.M. van de, 13
Vlasveld, mw. A.I., 13
Voorzitter, 8, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43,
44, 45, 46, 47, 48
Vreugdenhil, ing. H.J., 13, 30, 38, 42, 43
Wel, ir. M.C. van der, 13, 29, 37, 38
Wely, L.F.A.M. van, 13
Zwart, mw. P.S., 13, 24

Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant

mw. mr. I.R. Adema, commissaris van de Koning/voorzitter PS

mw. mr. K.A.E. ten Cate, griffier

Altundal MIB, N.	SP	Oss
Arts, mw. W.M.A.	SP	Eindhoven
Bekker, M.A. de	Forum voor Democratie	Bergen op Zoom
Berg, H.F. van den	PVV	Tilburg
Bergsma, R.	CDA	Woudrichem
Boon, M.C.H.	PVV	Bergen op Zoom
Boxel-van Gruijthuijsen, mw. L.M.P van	D66	Oss
Braüner, mw. G.E.A.	VVD	Veghel
Broek, H.W. van den	Lokaal Brabant	Reek
Brouwers, J.F.X.M.	50PLUS	Son en Breugel
Deryckere, M.N.R.C.	CDA	Udenhout
Diemen-Vereijken, mw. F.J.H.M. van	GroenLinks	Cuijk
Dijk, mw. E. van	PvdA	Eindhoven
Dirken, mw. A.M.W.	VVD	Hoeven
Duijs, F.B.G.	Forum voor Democratie	Maren-Kessel
Everling, M.J.	SP	Uden
Gremmen, R.J.	VVD	Bergheim
Hattem, A.W.J.A. van	PVV	Vinkel
Heer, drs. ing. C. de	CDA	Eindhoven
Heijmans, N.G.L.	SP	's-Hertogenbosch
Hendriks, C.A.	CDA	Erp
Heusden-Wienen, mw. G.G.A.M. van	Forum voor Democratie	Lage Zwaluwe
Hoon, mw. A.J.M. de	CDA	Etten-Leur
Janssen, R.P.M.	VVD	Rosmalen
Kammen, mw. drs. P. van der	PVV	Tilburg
Karaaslan, T.	VVD	Nieuwkuijk
Kessel, mw. J.A.M. van	D66	Maarheeze
Kort MSc, M.V. de	PvdA	Vught
Kutlu, S.	D66	Eindhoven
Linden, mw. J.J. van der	GroenLinks	Oss
Logister, E.H.P.	D66	Chaam
Ludwig, T.W.	GroenLinks	's-Hertogenbosch
Manders, drs. W.J.	VVD	Gemert
Meeren, C.J.R.F. van der	Forum voor Democratie	Bergen op Zoom
Meeuwis-van Langen, mw. H.E.M.	D66	Best
Oetelaar, J.C.M. van der	Forum voor Democratie	Schijndel
Otters-Bruijnen, mw. mr. S.M.	VVD	Vught
Panhuizen, A.V.	VVD	Tilburg
Philippart, M.J.A.	GroenLinks	Eindhoven
Roeles, S.G.	Forum voor Democratie	Sint-Michielsgestel
Roijackers, mw. H.I.	GroenLinks	's-Hertogenbosch
Rutjens, W.H.A.	Forum voor Democratie	's-Hertogenbosch

Scholder-Penders, mw. G.M.	VVD	Nuenen
Smeulders, S.J.A.H.	PvdA	Helmond
Smolders, H.A.J.	Forum voor Democratie	Tilburg
Spooren, A.J.M.	50PLUS	Breugel
Stoop, drs. J.W.P.	CDA	Bergen op Zoom
Swinkels, H.A.J.M.	SP	Vught
Thijssen, J.G.M.	CDA	Beers
Ven-Vogels, mw. A.J.M. van de	CDA	Beek en Donk
Vlasveld, mw. A.I.	Partij voor de Dieren	Tilburg
Vreugdenhil, ing. H.J.	ChristenUnie-SGP	Nieuwendijk
Wel, ir. M.C. van der	Partij voor de Dieren	Rijsbergen
Wely, L.F.A.M. van	Forum voor Democratie	Oss
Zwart, mw. P.S.	VVD	Lage Zwaluwe

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Vrijdag 11 december 2020

Agenda

I. Opening van de vergadering / vaststellen agenda

Onderzoek geloofsbrieven, toelating en beëdiging nieuw lid van Provinciale Staten mevrouw L.P.M. van Boxel - van Gruijthuisen

Onderzoek geloofsbrieven, toelating en beëdiging nieuw lid van Provinciale Staten de heer S. Kutlu

Afscheid Statenlid mevrouw L.M. Sjouw

Afscheid Statenlid de heer A.A. Meijer

II. Actualiteit

Vraag Provinciale Staten 11 december 2020 drugsdumpingen, ingediend door PVV Noord-Brabant

III. Bespreekstukken

87/20 4e (slot) begrotingswijziging 2020 en 1e begrotingswijziging 2021

92/20 Tussenevaluatie Zuidelijke Rekenkamer 2016-2019

IV. Stemming

87/20 4e (slot) begrotingswijziging 2020 en 1e begrotingswijziging 2021

92/20 Tussenevaluatie Zuidelijke Rekenkamer 2016-2019

V. Sluiting

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Vrijdag 11 december 2020

mw. mr. I.R. Adema, commissaris van de Koning, voorzitter

mw. mr. K.A.E. ten Cate, griffier

Volgens de presentielijst zijn 54 leden aanwezig, te weten: Altundal, mw. Arts, De Bekker, Van den Berg, Bergsma, Boon, mw. Van Boxel-van Gruijthuijsen, mw. Bräuner, Van den Broek, Brouwers, Deryckere, mw. Van Diemen-Vereijken, mw. Van Dijk, mw. Dirken, Duijs, Everling, Gremmen, Van Hattem, De Heer, Heijmans, Hendriks, mw. Van Heusden-Wiemen, mw. De Hoon, Janssen, mw. Van der Kammen, Karaaslan, mw. Van Kessel, De Kort, S. Kutlu, mw. Van der Linden, Logister, Ludwig, Manders, Van der Meeren, mw. Meeuwis-van Langen, Van den Oetelaar, mw. Otters-Bruijnen, Panhuizen, Philippart, Roelen, mw. Roijackers, Rutjens, mw. Scholder-Penders, Smeulders, Smolders, Spooen, Stoop, Swinkels, Thijssen, mw. Van de Ven-Vogels, mw. Vlasveld, Vreugdenhil, Van der Wel, Van Wely, mw. Zwart.

Opening van de vergadering / vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering om 13.30 uur.

De **voorzitter**: Dames en heren. Van harte welkom bij deze Statenvergadering, alweer de laatste van het jaar. Maar voordat ik de vergadering open, gaan wij eerst, zoals u weet, eventjes de presentielijst langs. Het is dan de bedoeling dat u allemaal uw microfoon en camera uitzet, en dat gebeurt, zoals ook alle andere keren, op alfabetische volgorde in een drietal groepen. Allereerst de Statenleden met een achternaam beginnend met de letters A tot en met H, vervolgens I tot en met P en tot slot Q tot en met Z. En u weet het: als uw naam wordt genoemd, dan is het de bedoeling, als u in die groep zit al uw microfoon en camera aan te zetten en als uw naam wordt genoemd, dan kunt u uw naam noemen en zeggen dat u aanwezig bent. Het is belangrijk dat u dat zegt, want anders komt u niet in beeld en dan kunnen we u niet registreren.

De griffier heeft het woord.

De **griffier**: Dank u wel. Dan begin ik inderdaad met de groep A t/m H, te beginnen bij de heer Altundal.

De heer **Altundal** (SP): Nurettin Altundal. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ik hoor u, maar heb u nog niet gezien. Kunt u het nog een keer herhalen?

De heer **Altundal** (SP): Nurettin Altundal. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, gezien, dank u. Mevrouw Arts.

Mevrouw **Arts** (SP): Willemieke Arts. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, ook gezien, dank u wel. De heer De Bekker.

De heer **De Bekker** (FvD): Maikel de Bekker. Ik ben aanwezig uit het mooie Bergen op Zoom, om de heer Boon maar eens even voor te zijn.

De **griffier**: Ja, dat was voldoende, dank u. Dank u wel. De heer Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Vanuit het schitterende, doch druilerige Tilburg ben ik aanwezig, Harry van den Berg.

De **griffier**: Oké, welkom. De heer Bergsma.

De heer **Bergsma** (CDA): Goedemiddag. Renze Bergsma. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, de heer Boon dan.

De heer **Boon** (PVV): Goeiemiddag, wij zijn aanwezig vanuit het mooie Bergen op Zoom.

De **griffier**: Oké. Mevrouw Bräuner.

Mevrouw **Bräuner** (VVD): Goedemiddag. Margriet Bräuner. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Oké. De heer Van den Broek.

De heer **Van den Broek** (Lokaal Brabant): Goedemiddag. Harold van den Broek. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u wel. De heer Brouwers.

De heer **Brouwers** (50PLUS): Jan-Frans Brouwers uit Son en Breugel is aanwezig. Goeiemiddag.

De **griffier**: Goedemiddag. De heer Deryckere.

De heer **Deryckere** (CDA): Marcel Deryckere is ook aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u wel. Mevrouw Van Diemen.

Mevrouw **Van Diemen-Vereijken** (GL): Anne van Diemen. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u wel. Mevrouw Van Dijk.

Mevrouw **Van Dijk** (PvdA): Edith van Dijk. Ik ben aanwezig voorzitter.

De **griffier**: Ja, dank u wel. Mevrouw Dirken.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Wilma Dirken. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, gezien. De heer Duijs.

De heer **Duijs** (FvD): Frank Duijs. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, in orde. De heer Everling.

De heer **Everling** (SP): De heer Everling is aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u wel. De heer Gremmen.

De heer **Gremmen** (VVD): Goeiemiddag, voorzitter, Roel Gremmen. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u. De heer Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dank u, voorzitter. Alexander van Hattem. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u wel. De heer De Heer.

De heer **De Heer** (CDA): Ik ben aanwezig, Kees de Heer.

De **griffier**: Gezien, dank u. De heer Heijmans.

De heer **Heijmans** (SP): Nico Heijmans. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u. De heer Hendriks.

De heer **Hendriks** (CDA): Coen Hendriks. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, ook gezien, dank u. Mevrouw Van Heusden.

Mevrouw **Van Heusden-Wienen** (FvD): Gemma van Heusden. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, ook gezien. Mevrouw De Hoon.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Goeiemiddag, Ankie de Hoon. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u wel. Dan ben ik bij I tot en met P. De heer Janssen als eerste.

De heer **Janssen** (VVD): Ja, goeiemiddag, voorzitter. Ik ben aanwezig, Robert Janssen.

De **griffier**: Ja, in orde, dank u wel. Mevrouw Van der Kammen.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Goedemiddag, voorzitter. Patricia van der Kammen. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u wel. De heer Karaaslan.

De heer **Karaaslan** (VVD): Goedemiddag voorzitter, Taner Karaaslan. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u. Mevrouw Van Kessel. Mevrouw Van Kessel? Dan ga ik even door naar de heer De Kort.

De heer **De Kort** (PvdA): Goedemiddag allemaal, Martijn de Kort. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u wel. Mevrouw Van der Linden.

Mevrouw **Van der Linden** (GL): Goedemiddag allemaal, Jade van der Linden. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u. De heer Logister.

De heer **Logister** (D66): Goedemiddag. Eric Logister. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u wel. De heer Ludwig.

De heer **Ludwig** (GL): Goedemiddag. Tom Ludwig. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u. De heer Manders.

De heer **Manders** (VVD): Walter Manders, aanwezig.

De **griffier**: Ja, al gezien. De heer Van der Meeren.

De heer **Van der Meeren** (FvD): Voorzitter, ik ben aanwezig.

De **griffier**: De heer Van der Meeren?

De heer **Van der Meeren** (FvD): Voorzitter, ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ik hoor u heel erg vaag op de achtergrond.

De heer **Van der Meeren** (FvD): Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Er wordt hier geconstateerd dat hij gezien en gehoord is. Dan ga ik door naar mevrouw Meeuwis-van Langen.

Mevrouw **Meeuwis-van Langen** (D66): Ine Meeuwis. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u wel. De heer Meijer.

De heer **Meijer** (D66): Vanuit weemoedig Waalwijk ben ik aanwezig.

De **griffier**: Ja, dat zien wij. De heer Van den Oetelaar.

De heer **Van den Oetelaar** (FvD): Joris van den Oetelaar. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u, gezien. Mevrouw Otters.

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Suzanne Otters. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u, gezien. De heer Panhuizen.

De heer **Panhuizen** (VVD): Alex Panhuizen. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, gezien. De heer Philippart.

De heer **Philippart** (GL): Ja, Michiel Philippart, aanwezig voorzitter.

De **griffier**: Ja, dat zien wij nu ook. Dan zijn we bij Q tot en met Z. Dan begin ik bij mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Goedemiddag allemaal, Hagar Roijackers. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u. De heer Rutjens.

De heer **Rutjens** (FvD): Goedemiddag, Willem Rutjens. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u wel. Mevrouw Scholder.

Mevrouw **Scholder-Penders** (VVD): Gaby Scholder. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, ook gezien, dank u. Mevrouw Sjouw.

Mevrouw **Sjouw** (D66): Goedemiddag, ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u wel. De heer Smeulders.

De heer **Smolders** (FvD): Goedemiddag allemaal, Stijn Smeulders. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Oké. De heer Smolders.

De heer **Smolders** (FvD): Goedemiddag griffier, ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u wel. De heer Spooren.

De heer **Spooren** (50PLUS): Goedemiddag allemaal. Ik ben aanwezig, Chris Spooren.

De **griffier**: Ja, in orde. De heer Stoop.

De heer **Stoop** (CDA): Goedemiddag, Jürgen Stoop. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, oké, in orde. De heer Swinkels.

De heer **Swinkels** (SP): Goedemiddag. Henri Swinkels is aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u wel. De heer Thijssen.

De heer **Thijssen** (CDA): Goedemiddag, griffier. Ik ben Marcel Thijssen en ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dat heb ik gezien. Dank u. Mevrouw Van de Ven.

Mevrouw **Van de Ven-Vogels** (CDA): Goedemiddag, Tanja van de Ven. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u wel. Mevrouw Vlasveld.

Mevrouw **Vlasveld** (Partij voor de Dieren): Goedemiddag allemaal. Anne-Miep Vlasveld. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u. De heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Hermen Vreugdenhil. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, dank u. De heer Van der Wel.

De heer **Van der Wel** (Partij voor de Dieren): De heer Van der Wel van de Partij voor de Dieren is aanwezig.

De **griffier**: Ja, gezien. De heer Van Wely.

De heer **Van Wely** (FvD): Goedemiddag, voorzitter. Loek van Wely vanuit het voormalige SP-bolwerk Oss. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Dank u wel. Mevrouw Zwart.

Mevrouw **Zwart** (VVD): Suzanne Zwart. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Ja, oké. Dan roep ik nog een keer op mevrouw Van Kessel.

Mevrouw **Van Kessel** (D66): Goedemiddag, voorzitter. Janneke van Kessel. Ik ben aanwezig.

De **griffier**: Oké, dat is heel mooi. Dank u wel. En dan roep ik ook op de nieuw te installeren leden, mevrouw Van Boxel.

Mevrouw **Van Boxel-van Gruijthuijsen** (D66): Bettine van Boxel, aanwezig.

De **griffier**: Ja, gezien en gehoord dank u wel. En de heer Kutlu.

De heer **Kutlu** (D66): Dank u wel, voorzitter. Suat Kutlu. Aanwezig.

De **griffier**: Ja, uw camera-instelling is niet helemaal optimaal, maar ik heb u gezien en gehoord. Welkom. Ik heb het quorum bij elkaar.

De **voorzitter**: Dames en heren. Ik constateer dat er een quorum is en open deze digitale vergadering van Provinciale Staten. Ik verzoek u allereerst een moment van stilte in acht te nemen.

Er wordt een moment stilte in acht genomen.

De **voorzitter**: Ik verzoek de griffier mededeling te doen van binnengekomen berichten van verhindering.

De **griffier**: Ik heb één bericht van verhindering, van de heer Roeles.

De **voorzitter**: Dank u wel.

Ik heet alle deelnemers van harte welkom in deze digitale vergaderomgeving, en ik heet natuurlijk in het bijzonder welkom zij die de vergadering volgen via de website www.brabant.nl.

U heeft allemaal een handleiding gekregen, net als overigens de vorige keren, over de wijze waarop u uw inbreng in de vergadering kunt leveren, zoals het gebruik van camera en microfoon. U kunt mij het woord vragen via de chat en ik verzoek u dan de woorden bijvoorbeeld 'Inter', 'Orde' en 'Schors' te gebruiken, zodat we ook weten wat u beoogt.

Allereerst een punt van orde, net als de vorige keren. Naast dat we digitaal vergaderen vandaag, stemmen we ook weer digitaal met behulp van de stemapplicatie. Zoals de afgelopen vergaderingen gebruikelijk is, vinden de stemmingen helemaal aan het einde van de vergadering plaats, na sluiting van alle beraadslagingen. Als we dan bij de stemming beland zijn, zal ik voor de volledigheid het stemproces nog eventjes toelichten.

Ik stel de agenda aan de orde. Er zijn mondelinge vragen ingediend door de fractie van de PVV. Zojuist is er agendavergadering geweest en de agendavergadering stelt u voor om deze toe te laten. Kan iedereen daarmee instemmen? Ik zie geen handen en niks in de chatfunctie. Dan maken ze deel uit van deze agenda. Mocht u moties of amendementen hebben, dan verzoek ik u die tijdig in te dienen bij de griffie. Het is ook belangrijk aan te geven welke motie of amendement u dan indient, en dan worden ze vervolgens op iBabs geplaatst onder agendapunt 9.

Ik wijs u erop, voor de volledigheid, dat conform het reglement van orde interrupties bestaan uit een korte opmerking of vraag, zonder inleiding – ik zeg het nog maar eens een keertje – en daarna mogen er maximaal twee korte vervolgvragen worden gesteld.

Dan ga ik over naar de daadwerkelijke agenda, en dat betreft het onderdeel onderzoek geloofsbrieven, toelating en beëdiging nieuw lid van Provinciale Staten, mevrouw Van Boxel-van Gruijthuijsen.

Onderzoek geloofsbrieven, toelating en beëdiging nieuw lid van Provinciale Staten mevrouw L.P.M. van Boxel-van Gruijthuijsen

De **voorzitter**: Voor de installatie van mevrouw Van Boxel zijn er geloofsbrieven onderzocht door een commissie uit uw Staten, bestaande uit de heer Philippart, mevrouw Scholder en mevrouw Van de Ven. Ik geef de voorzitter van de commissie, de heer Philippart, het woord om verslag uit te brengen.

De heer **Philippart** (GL): Dank u wel, voorzitter. De door u benoemde commissie heeft de geloofsbrieven van mevrouw Van Boxel-van Gruijthuijsen en de heer Kutlu onderzocht en in orde bevonden. Mevrouw Van Boxel-van Gruijthuijsen en de heer Kutlu voldoen aan de voorwaarden van het lidmaatschap van Provinciale Staten en vervullen volgens hun eigen opgave geen openbare betrekkingen die onverenigbaar zijn met het lidmaatschap van Provinciale State, waardoor de commissie heeft geconcludeerd, en adviseert uw Staten dan ook, om te besluiten tot toelating van mevrouw Van Boxel-van Gruijthuijsen en de heer Kutlu. Bij dezen.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Philippart. Ik neem aan dat uw Staten dat advies overnemen en tot toelating besluiten. Ik zie geen bezwaren, dus dan ga ik daarvan uit.

En dan gaan we over tot beëdiging van mevrouw Van Boxel. Voor de eerste keer in deze Staten zal dat digitaal plaatsvinden. Mevrouw Van Boxel is weliswaar fysiek hier aanwezig, ik kan haar zien in de Statenzaal, wegens omstandigheden, maar de beëdiging vindt wel digitaal plaats via haar eigen device en vanaf haar zitplaats in de zaal. Ik zou de griffier willen verzoeken de tekst van de verklaring voor te lezen.

De **griffier**: Ik verklaar dat ik, om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen.

Mevrouw **Van Boxel-van Gruijthuijsen** (D66): Dat verklaar en beloof ik.

De **voorzitter**: Van harte gefeliciteerd, mevrouw Van Boxel. Ik wens u ongelooflijk veel succes toe bij uw taak als volksvertegenwoordiger en omdat u hier aanwezig bent, krijgt u ook nog een bosje bloemen.

Mevrouw **Van Boxel-van Gruijthuijsen** (D66): Dank u wel.

De **voorzitter**: Zo meteen gaat dat ook gebeuren. Maar dan niet op deze locatie.

Dan gaan we over tot onderzoek van de geloofsbrieven, toelating en beëdiging van het nieuwe lid van Provinciale Staten, de heer Kutlu.

Onderzoek geloofsbrieven, toelating en beëdiging nieuw lid van Provinciale Staten de heer S. Kutlu

De **voorzitter**: Dezelfde commissie, de heer Philippart, mevrouw Scholder en mevrouw Van de Ven hebben zich ook gebogen over de geloofsbrieven van de heer Kutlu en ik geef graag de voorzitter wederom het woord. De heer Philippart.

De heer **Philippart** (GL): Ja dank u, voorzitter. Ik was net in de veronderstelling-

De **voorzitter**: Ja, u hebt net al verklaard hè?

De heer **Philippart** (GL): Ja. Ik kan het voor de formaliteit eventueel nog een keer doen-

De **voorzitter**: Nou, als u gewoon even bevestigt dat u inderdaad dit geaccordeerd heeft, dan vind ik dat prima.

De heer **Philippart** (GL): Ja? Dan doen we het zo. Bij dezen accordeer ik dat dan.

De **voorzitter**: Oké, en dan neem ik ook aan dat ook hier geen bezwaar tegen is. Nee, heb ik ook niet gezien. Dus dan gaan we ook over tot de beëdiging van de heer Kutlu.

De griffier heeft het woord.

De **griffier**: Ik verklaar dat ik, om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen.

De heer **Kutlu** (D66): Dat verklaar en beloof ik.

De **voorzitter**: U natuurlijk ook van harte gefeliciteerd en ook u heel veel succes toegewenst bij uw rol als volksvertegenwoordiger in deze Provinciale Staten. U krijgt de bloemen thuisgestuurd.

De heer **Kutlu** (D66): Dank u.

De **voorzitter**: We hebben zojuist een tweetal mensen geïnstalleerd. Dat betekent ook dat we afscheid gaan nemen van een tweetal mensen, dat zijn mevrouw Sjouw en de heer Meijer. Ik zal ze beiden kort toespreken en vervolgens zal ik mevrouw Meeuwis het woord geven en mevrouw Sjouw kan daar ook nog eventjes op reageren.

Afscheid Statenlid mevrouw L.M. Sjouw

De **voorzitter**: Liesbeth. Je bent Statenlid sinds 30 augustus 2019 en je volgde Femke Dingemans op, die directeur werd van het BMF. Je bent woordvoerder mobiliteit, ruimte en bestuurlijke vernieuwing en organisatie geweest en je was technisch voorzitter van het thema economie en internationalisering. Ja, het bloed kruipt, denk ik, toch een beetje waar het niet gaan kan. Je hebt natuurlijk een geschiedenis als wethouder, van 2014 tot 2018, in de mooie gemeente Eersel, en toen kwam de vacature in Waalre, wat we, denk ik, allemaal wel een klein beetje gevolgd hebben. Daar heb jij kennelijk op gesolliciteerd en ben je het uit vele sollicitanten ook gewoon geworden. Je bent op 24 november jl. geïnstalleerd als wethouder van Waalre met de portefeuille sociale ontwikkeling. En ja, dat betekent natuurlijk dat jij hier afscheid neemt. Ik wil je graag ongelooflijk veel succes toewensen in Waalre en heel veel dank voor de inzet die jij hier hebt geleverd binnen deze Staten.

Dank je wel.

En dan wil ik nu graag mevrouw Meeuwis het woord geven.

Mevrouw **Meeuwis-van Langen** (D66): Dank je wel, voorzitter. Ja, Liesbeth, net als bij Arend gaan we jou ook heel erg missen, en niet alleen in de fractie, want de Staten en de griffie moeten ook een prima technisch voorzitter missen. Hoewel jij uiteindelijk maar een dik jaar in Provinciale Staten hebt gezeten, ben je in die korte tijd van grote waarde geweest. Met jouw ruime ervaring als wethouder in Eersel en als ambtenaar in diverse ambtelijke organisaties was jij voor ons de rustige en nuchtere fractiegenoot die de juiste kritische vragen stelde, die goed kan reflecteren en rationele opmerkingen kan maken ten aanzien van de relevantie of wat het verschil zou gaan maken, steeds met de inhoud voor ogen. De politiek is voor jou vooral een middel om het inhoudelijke doel te bereiken. Wat dat betreft een ideale wethouder. De inhoud en het realiseren staan voorop, ook ideaal voor Waalre denk ik: geen politiek gekonkel, maar een nuchtere Groningse, die trouwens ook in Limburg heeft gewoond. Een vrouw met gezag. Het was voor ons wel jammer dat in het verleden zoveel gedoe is geweest in Waalre trouwens, want daarom was er een complete radiostilte rondom de wethoudersbenoemingen om voortijdig lekken te voorkomen en daardoor werden wij in de fractie compleet overrompeld door de mededeling dat jij de volgende dag al als wethouder van Waalre zou worden geïnstalleerd. Die zagen wij niet aankomen!

Persoonlijk heb ik veel steun aan jou gehad, onder andere omdat je zo lekker relaxed bleef. Ik kende je al een hele tijd, ook voordat je in de Staten kwam, omdat we allebei in de Brainportregio wonen en natuurlijk beiden voor D66 actief zijn. Maar in de fractie heb ik je toch weer van een andere kant leren kennen. Je was meestal uitstekend op de hoogte van allerlei zaken in de provinciale én in de landelijke politiek. Ik vermoed dat jij thuis met Huibert en ook met je kinderen regelmatig politieke discussies voert. Je draaide je hand niet om voor een debat of voor een lastige interruptie. We hebben in de fractie genoten van de manier waarop je onlangs nog de PVV poneerde. Ook als lid van het fractiebestuur gaan we jou missen. Omdat je vorig jaar in

de plaats van Femke Dingemans kwam, kreeg je er het penningmeesterschap gratis bij, en hoewel je daarom niet had gevraagd, heb je je uitstekend van die ondankbare taak gekweten. We zijn je daarvoor veel dank verschuldigd en het siert je dat je de overdracht aan je opvolger beter wilt regelen dan de vorige keer. Het siert je ook dat jij je zo naadloos kon voegen in een fractie die al een halfjaar samen was. Je maakte supersnel deel uit van ons fijne team. Gelukkig maar, want je moest starten in het politiek zeer roerige najaar 2019.

Liesbeth. Je was woordvoerder mobiliteit, bestuurlijke vernieuwing, maar vooral ruimte en de Omgevingswet hadden jouw aandacht het afgelopen jaar. Als wethouder in Eersel behandelde je al Eindhoven Airport namens de regio, dus logisch dat mobiliteit jou goed paste. Maar mobiliteit paste natuurlijk ook prima bij jou omdat jij zo'n fanatieke fietser bent. Fietsvakanties waarin Huibert en jij elke dag honderd kilometer op een dag fietsen zijn bij jullie eerder uitzondering dan regel. Ik weet bijna zeker dat je tegenwoordig de reis van Geldrop naar Waalre altijd op de fiets doet.

Liesbeth, hartelijk dank voor jouw inzet. Voor jou een speciaal en persoonlijk cadeau, dat je later nog krijgt, want dat gaat een beetje lastig digitaal, maar dat krijg je via Elma. Heel veel succes in Waalre en zeker tot ziens!

Dank je wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank je wel, en dan geef ik mevrouw Sjouw, Liesbeth, natuurlijk ook nog even zelf het woord.

Mevrouw **Sjouw** (D66): Ja, voorzitter, dank je wel. Ik zal het kort houden; ik heb ook aangegeven dat ik dat zal doen.

Zoals Ina ook al zei, was mijn vertrek redelijk onverwachts, zelfs voor mij, en eigenlijk ook wel een beetje te vroeg uit de Staten. Maar de kans om in het mooie Waalre aan de slag te gaan als wethouder kon ik toch echt niet voorbij laten gaan. Bij dezen wil ik eigenlijk gewoon jullie allemaal bedanken: de ambtelijke organisatie en de medewerkers van de griffie voor hun geweldige ondersteuning en de samenwerking die we daarmee gehad hebben, of ik in elk geval – jullie zullen dat nog zeker hebben. En ik denk dat Brabant er heel blij mee is, en blij mee kan zijn, dat hier heel erg goed werk verricht wordt. Het college wil ik toewensen dat zij in alle wijsheid en met oog op het algemeen belang van alle burgers in Brabant mooie besluiten maken en goede resultaten bereiken. Mijn collega-Statelieden wil ik heel veel succes toewensen om verder hun kennis en expertise, hun gedrevenheid en debatteerkunsten in te zetten voor het mooie Brabant. En mijn fractie wil ik heel veel succes wensen en bedanken voor de geweldige samenwerking die wij hebben gehad en de mooie tijd die ik met hen heb gehad. Ik ga ervan uit dat ze snel weer op vlieghoogte zijn en het sociaalliberale geluid in onze mooie provincie zullen laten horen.

Als laatste wil ik u allen heel veel succes wensen, ook met de uitdaging in onze huidige maatschappij en onze huidige samenleving, waarin toch aardig wat krachten zijn die onze democratische principes niet delen. Het lijkt me nog een aardige kluit om hier het hoofd aan te bieden, en zoals ik al zei wens ik u daar heel veel succes mee.

Het ga u allen heel goed. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank je wel, en het spreekt natuurlijk voor zich dat je ook bloemen thuis gestuurd krijgt en de roemer is besteld en wordt ook thuis gestuurd.

Mevrouw **Sjouw** (D66): Dank je wel.

Afscheid Statenlid de heer A.A. Meijer

De **voorzitter**: Dan gaan we nu naar het afscheid van de heer Meijer, Arend. Ja, Arend, jij bent wat langer Statenlid, sinds 26 maart 2015, en sinds april 2018 was je fractievoorzitter. Wordvoerder digitalisering en

mobiliteit en in de vorige periode woordvoerder energie, mobiliteit en landbouw en bestuurlijke vernieuwing. En je stond ook nog op de 25ste plaats van de kandidatenlijst voor de Tweede Kamer in 2017.

Privé hebben we ook nog wel een paar dingen van je meegekregen, want in 2018 – het is allemaal gedurende z'n Statenperiode gebeurd – ben je getrouwd met Trijntje van Voorden en zijn jullie ook nog ouders geworden van dochter Evi Anne. In het digitale tijdperk hebben we haar ook wel eens op de achtergrond – nou, ik weet niet of ze mee vergaderde, maar we hebben haar in ieder geval wel op de achtergrond gehoord! Wij zijn meer te weten gekomen in de diverse debatten. Zo weten we dat jouw moeder bibliothecaresse was, dat je vader bij de Shell heeft gewerkt en dat je ook katten hebt. Vermeldenswaardig is denk ik ook nog wel dat je samen met Martijn – Martijn de Kort – in 2018 het initiatiefvoorstel Kinderen en democratie hebt ingediend, dat door Provinciale Staten ook is aangenomen. Jullie waren beiden op dat moment recent vader geworden en hebben ook op die manier ondertekend: vader van Evi Anne en vader van Benjamin. Nou, het is toch best aardig dat je op die manier een aantal zaken mooi met elkaar kunt verbinden.

Tijdens de spreekbijdrage bij de begrotingsbehandeling 2020, in 2019, had je op de achtergrond – ik weet dat natuurlijk niet, maar wij hebben goede informatie ingewonnen – beelden van een aquarium. Dat bleek op de fractiekamer te staan, met nepvissen, en de griffie is nog steeds blij dat je dat ook daadwerkelijk aan de griffie hebt geschonken.

In de laatste PS-vergadering heeft een bijdrage van jou veel aandacht gekregen op Twitter. Terwijl je sprak, was er telkens een blaffende hond te horen, maar volgens de overlevering gaat het dan om de teckel van Marco van der Wel.

Ik ga eventjes een stukje tekst voorlezen. Op 8 mei 2020, bij de behandeling van de Datavisie, zei je het volgende: "Ik kan het niet nalaten om deze inbreng te beginnen met een klein, goedbedoeld plaagstootje in de richting van de heer Van der Maat, want zijn literaire ontwikkeling is noemenswaardig. Waar de OV-visie las als een vrolijk weekblad als Donald Duck, hebben we vandaag met de Datavisie een stevig werk van Bordewijk te pakken. Zoals u van mij gewoon bent, refereer ik in de Staten graag aan mijn ouders, en zeker vlak voor Moederdag ontkom ik daar niet aan. Mijn moeder is bibliothecaresse, moet u weten, dus met dankzegging aan haar heb ik ook deze stevige pil weten te doorgronden. Maar voor de gemiddelde Brabander is dit schrijfsel zeker niet geschikt. Ik begrijp de complexiteit van de materie, maar wellicht kan het college de ambtelijke organisatie hier toch wat op bijsturen in de toekomst." Nou, ik zou bijna zeggen "dat is wel mij een beetje"-, dat spreekt me wel aan, laat ik het zo zeggen! Ze moeten echt wel leesbaar zijn, stukken.

Je gaat ons helaas verlaten. Je hebt natuurlijk ook als fractievoorzitter een grote rol gespeeld in deze Staten, maar je gaat ons verlaten ook voor een heel erg mooi vak. Per 15 oktober 2020 ben je benoemd als griffier van de gemeenteraad van Montferland. Nou, ik kan je uit eigen ervaring vertellen dat ook het gemeentelijk niveau natuurlijk echt een heel belangrijk en interessant vakgebied is. Je blijft ook via een andere manier betrokken bij de politiek en ik wil je dan ook ongelooflijk veel succes toewensen in jouw verdere loopbaan, en natuurlijk ook persoonlijk. En ach, je bent nog jong, we zien je vast wel weer een keertje terug in de politiek in Nederland, en daar komen we elkaar vast weer tegen.

Dank je wel, Arend.

En dan geef ik nu het woord aan de nieuwe fractievoorzitter, die ik daar natuurlijk ook van harte mee feliciteer. Mevrouw Meeuwis heeft het woord.

Mevrouw **Meeuwis-van Langen** (D66): Dank je wel, voorzitter. Twee keer dank je wel.

Arend, wat gaan we jou missen, jongen! En met 'we' doel ik op heel veel mensen, dat weet ik zeker. We gaan je natuurlijk missen in de fractie, maar ook in de Staten, bij de griffie, bij organisaties in Brabant, in Den Haag, Tweede Kamer, Eerste Kamer, in andere provincies, bij wethouders, ambtenaren, en zo kan ik nog wel even doorgaan. Jij houdt zo van de politiek, van het spel en van alle lijntjes, dat jij met zeer velen regelmatig persoonlijk contact had en hebt. De mooie reacties op het grote persoonlijke artikel in het Brabants dagblad

van de week spreken boekdelen. Een diepe buiging voor jouw enorme inzet voor de fractie en voor het politieke werk in het algemeen. Ja, jij staat altijd aan, jij bent altijd klaar voor actie. Je wilde in de Statenzaal niet geheel toevallig zo dicht mogelijk bij de interruptiemicrofoon zitten. Corona was een stevige spelbreker wat dat betreft. Want jij houdt van het debat en dat was voor ons als fractie zeer waardevol. Op Arend kun je altijd rekenen, zelfs als hij niet meer in de fractie zit dadelijk: mouwen opgestroopt, giletje aan, sportschoenen, aparte kleur sokken en knallen maar! Met mooie persoonlijke verhalen, de commissaris zei het net ook al, waarin Arend zijn moeder, zijn vader, zijn oma, zijn dochter, zijn katten – of moet ik ‘poezen’ zeggen, Arend? –, ja, volgens mij zo ongeveer de hele familie ooit betrokken heeft in zijn bijdragen. Een ware D66’er, met aandacht voor alle generaties en de verbinding tussen de generaties én tussen de verschillende partijen, ook in de Staten. Niet gek dat je ooit koos voor de studie bestuurskunde bij professor Wim van de Donk. Niet gek dat je nu voor een mooie griffiersfunctie gaat in de gemeente waar ze waarschijnlijk heel veel aan zo iemand als jij gaan hebben, waar je alle partijen op de achtergrond kunt assisteren, misschien wel regisseren, omdat je dat zo enorm leuk vindt, omdat je daar zo zichtbaar van geniet, omdat je van de strategie en van de lange lijnen bent, maar ook van de relaties, op een zeer attente manier: appje, bloemetje, kaartje, Arend dacht er vaak als eerste van de fractie aan. Daarom past het ook zo goed bij je dat jij nu expliciet kiest om te gaan verhuizen, zodat Trijntje en Evi Anne meer aandacht van je kunnen gaan krijgen. Want een drukke baan, politicus, fractievoorzitter én het jonge vaderschap: het is nauwelijks te combineren eigenlijk. Want de meeste mensen denken dat wij fulltime politici zijn. Er is dus lef voor nodig om keuzes te maken en lef, dat heeft Arend Meijer. Lef, maar ook grote betrokkenheid, bijvoorbeeld in de afscheidsspeech voor Tineke, vlak voor haar overlijden, of toen Marianne opstapte. Dat deed wat met jou.

Toen ik in 2015 tegelijk met jou in de Staten kwam, was jij de jonge hond, de stuiterbal van de fractie, terwijl ik ongeveer de leeftijd van jouw moeder heb. Inmiddels zitten we allebei zo’n beetje de helft van ons leven in de politiek, maar wat heb ik veel van jou geleerd! Je hebt zoveel creatieve ideeën, je bent zo’n prettige persoonlijkheid en je durft je zo kwetsbaar op te stellen: dat zijn geweldige eigenschappen. Ik ben bovendien altijd bereid om ergens van te leren. Je kunt iemand spiegelen en je wilt zelf ook graag gespiegeld worden op inhoud en op stijl. Je bent er in een paar jaar tijd als fractievoorzitter in geslaagd om ons team een snelle groei te laten doormaken, eerst in een coalitieteam en daarna in de oppositie. Niet in het minst omdat je met jou ook altijd kunt lachen, zelfs na pijnlijke situaties. En je hebt een uitstekend geheugen. ‘Het geheugen van de Staten’ werd je onlangs genoemd, en dat vond jij leuk, want jij bent ook van de inhoud, wie niet trouwens bij D66? Uniek dat jij een initiatiefvoorstel hebt aangenomen gekregen, ook dat zei de commissaris al. En ere wie ere toekomt: de Landbouw Innovatie Campus is door Arend Meijer bedacht naar aanleiding van gesprekken met boeren die pionierden met de kringlooplandbouw.

Het thema mobiliteit, en meer in het bijzonder de snelfietspaden, had ook jouw bijzondere aandacht. Je had het in de Staten vaak over fietsen en over paaltjes die voor jou in de weg stonden. Maar heb ik jou zelf eigenlijk op een speed pedelec gezien, of op een gewone fiets? Maar gelukkig is daar nu Evi Anne. Papa Arend kan gaan fietsen met zijn dochter. Iets mooiers bestaat niet. Vandaar dat ik voor jou, naast een bijzonder en persoonlijk cadeau namens de fractie, dat jij overhandigd krijgt via Elma, nog een extra cadeautje heb. Want omdat je én een belangrijk betoog graag afsloot met een gedicht én omdat je Brabant gaat verlaten én omdat je een dochtertje hebt waarmee je kunt gaan fietsen én die graag voorgelezen wordt, dáárom heb ik voor jou Nijntje op de fiets op z’n Brabants, in het dialect vertaald door Jos Swanenberg van Erfgoed Brabant. Ik lees ten slotte een paar stukje voor, voorzitter:

“Laoter as ik gróót zij, docht Nijntje op 'ne keer, gao ik 'n fiets-toer make, da's wa'k prakkezeer. Dan fiets ik dur de bosse, da's nie hendig hoor, want d'r staon zoveul beumn en daor moet ik tussendeur. En as ik dan wir tuis kum, vat ik 'n wulle doekske, ik maok de fiets wir helemaol netjes en zet um in un huukske. Maor so weit ist nog lange nie, ik bin nog vuls te klaen, maar hope da'k gauw grotter wor, want fietse da lekt mein fijn.” Bedankt hè Arend.

Dat was het voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, en dan heeft tot slot Arend zelf het woord. De heer Meijer.

De heer **Meijer** (D66): Dank u wel, voorzitter. Vijf minuten is eigenlijk veel te kort om te zeggen wat ik nog in PS Brabant zou willen zeggen en daarom heb ik er acht minuten van gemaakt, maar liever nog had ik nog minimaal tweeënhalf jaar met u in gesprek gebleven. Maar als deeltijd-politicus ontwikkelt het leven nu eenmaal op twee fronten en niet altijd in harmonie. Het is een breed bekend fenomeen waar we in mijn optiek niet altijd open en eerlijk over zijn naar elkaar toe. Onze carrières, gezinnen, relaties en wijzelf ontwikkelen en het is een illusie om te doen alsof dat allemaal geen invloed zou hebben op ons handelen in de Staten. En soms, zoals bij mij, vragen de ontwikkelingen thuis zoveel dat ze in conflict komen met de ambities in de Brabantse politiek, en moet een volksvertegenwoordiger keuzes maken, keuzes waarin gevoel een grote rol speelt, keuzes die soms pijn doen, keuzes die soms verdriet geven, maar keuzes die wel gemaakt moeten worden, en ik hoop op het begrip van de kiezers en van u. Zo komt vandaag een voorlopig afscheid van mij in de Brabantse politiek. Uiteraard horen daar bedankjes bij.

Inhoud heeft u van mij de afgelopen jaren al heel veel gehoord, dus ik wil deze acht minuten gebruiken om zoveel mogelijk mensen te bedanken, maar helaas is er geen tijd voor iedereen, dus u moet het doen met een selectie. En om het voor u interessant te houden, want ik kan u niet zien, dus ik hoop maar dat u achter uw scherm naar mij aan het luisteren bent, heb ik mijn dankwoord in metaforen en raadsels verpakt, waarmee ik direct ook een eerbetoon geef aan iemand die van mij al regelmatig bedankjes ontving, iemand die ook houdt van raadsels en metaforen.

De Provinciale Staten waren voor mij een leerschool, een die ik iedereen gun. Een wethouder bij wie ik eeuwig in het krijt sta wees mij hierop. Zij koos overigens na haar wethouderschap ook voor een periode met haar gezin. In dat opzicht hoop ik dat zij opnieuw trots op mij kan zijn.

Nog voor mijn installatie leerde ik het plezier van campagnevoeren. In een team, onder de mysterieuze titel 'SPAP', heb ik gezien hoe een campagnemachine eruit moet zien. Drie van ons focussen inmiddels elders, maar ik vertrouw dat mijn beste politieke vriend op de winkel blijft letten vanuit Limburg.

Ik leerde veel in deze Provinciale Staten. Een voorzitter die in alles toch vooral een docent is leerde mij het belang van een voorzitter met gezag, intellect en de essentiële waarde die humor heeft tijdens het politieke debat. Aan hem een hele diepe buiging.

Ik leerde hoe een volksvergadering nooit zomaar tot stand komt. Ik leerde hoeveel mensen hier eigenlijk bij betrokken zijn en hoe zij zonder morren of maren altijd klaar staan voor jou als lid van PS. Ik leerde hoe we hen veel vaker zouden moeten bedanken en denk terug aan de dag waarop Stijn Steenbakkers en ikzelf dachten dat wij de koffie wel even zouden kunnen uitschenken. De chaos die erop volgde bewees hoe we hun werk niet lichtzinnig mogen opvatten.

Ik leerde een kunst, want dat is het, waar ik tot vijf jaar geleden geen idee van had. Onder goede begeleiding ben ik door de kunst gefascineerd geraakt en experimenteer ik er nu enkele weken mee. En ik weet dat het team dat mij hierbij helpt meekijkt. Hoewel wij vele kunstenaars voorbij zagen komen in Brabant, en ook weer zagen gaan, mag u nooit vergeten hoe belangrijk zij zijn voor ons werk.

Het meest leerde ik van alle gesprekken met de Brabanders die het wel of niet eens waren met de standpunten van D66. Een heel bijzondere plek heeft de keukentafel van één kalverhouder die mij, ook al kon hij D66 wel schieten, altijd koffie heeft aangeboden. En ook de verhitte zaal in Deurne is memorabel. Ik leerde hoe diep de emoties zijn wanneer mensen zich ongehoord voelen en zich zorgen maken over hun gezondheid. Een zaal overigens waar ik leerde hoe keuzes uitleggen aan de achterban eruit zou moeten zien. En ik gebruikte zijn tekst al diverse malen, maar ook vandaag mag hij uiteraard niet onbenoemd blijven.

In een fractie met veel vrijheid leerde ik dat jongehondensprongen en stuiterbalgedrag weliswaar amusant is, maar zelden indrukwekkend. Door tijd, ruimte en reflectie kon ik me ontwikkelen tot wie ik nu ben. Ik leerde hoe leiderschap zich kan manifesteren door juist even níet te handelen en zie nu ook het meesterschap.

Een fractielid aan wie ik nu het stokje overdraag leerde mij het belang van er zijn, luisteren, vragen stellen, het belang van wij, netwerken en samen.

Ik leerde in deze Provinciale Staten afscheid nemen, van Tineke, een les die ik liever niet geleerd had.

En dan nu een woord over jullie, PS-leden, als jullie er nog zijn achter die geblindeerde schermpjes. Helaas heb ik niet voor al jullie fracties iets te zeggen, voor sommige fracties zijn simpelweg geen woorden, voor veel van jullie wel. Zo leerde ik van een fractie hoe echte machtspolitiek werkt en hoe dat niet in de weg hoeft te staan van een heel hartelijk, grappig en gelijkwaardig contact en hoe een voorliefde voor biefstuk bij Raw, of muziek van Veldhuis & Kemper, daarbij helpt.

Ik leerde van een fractie hoe in serieuze afwegingen, bijvoorbeeld bij selecties van belangrijke posities, niet alleen rationele argumenten moeten meetellen en ik zal voor altijd anders kijken naar het handschrift van mensen.

Drie fracties leerden mij hoe vriendschappen door partijen heen kunnen gaan en dat politiek-strategisch sparren echt niet alleen met je eigen fractie hoeft. Ik gun hen dat enkele van onze snode plannen snel tot resultaat mogen leiden.

Eén fractie leerde mij hoe snel denken en inhoudelijke kennis soms leidt tot verwarring, maar ook tot resultaten. En een hondenliefhebber was ik toch al niet, dus het doet niets af van mijn respect aan hen.

Een eenmansfractie leerde mij hoe je onderwerpen kan domineren, zelfs als je altijd als laatste spreekt. Met inhoudelijke verdieping, veel ervaring en scherpe politieke antenne werd hij een factor om rekening mee te houden en in sommige opzichten is hij voor mij een voorbeeld.

De laatste fractie in het rijtje leerde mij persoonlijk het meest. Met vier personen domineren zij bijna alle debatten in deze Staten en als liefhebber durf ik vandaag uit te spreken dat ik hier eigenlijk heel veel respect voor heb. Inhoudelijk kruisten we vele degenen en nooit zal ik stoppen om enkele van uw standpunten te weerspreken, maar op een dag als vandaag kan ik ook het vakmanschap, de dossierkennis, de debatvaardigheden, de creativiteit, proceskennis én doorzettingskracht van uw vieren alleen maar noemen als een voorbeeld voor enkele anderen.

Voorzitter. Dat brengt mij aan het einde van mijn verhaal. De mensen die ik het meest moet bedanken zaten bijna in ieder plenair debat dat ik voerde en mijn grote zus kwam weliswaar niet zo vaak voorbij, maar sinds ik kan praten heb ik mijn debatvaardigheden met haar geoefend.

Ik bedank de allerliefste voor alle 'evens' die nooit even duurden. Ik bedank de kiezers die mij de kans gaven en ik beloof u dat het werken aan een gezond, duurzaam en innovatief Brabant niet stopt met mijn vertrek. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank je wel, Arend. Applaus was normaal gesproken aan de orde geweest, toen net ook al trouwens.

Applaus

De **voorzitter**: Precies! Jij krijgt natuurlijk ook bloemen en een cadeau thuisgestuurd. Nogmaals heel veel succes voor de toekomst. Dank je wel.

Dat gezegd hebbend, dames en heren, gaan wij naar de actualiteit, het vragenuur.

Actualiteit

Vraag Provinciale Staten 11 december 2020 drugsdumpingen, ingediend door PVV Noord-Brabant

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Boon over drugsdumpingen. De heer Boon.

De heer **Boon** (PVV): Ja, voorzitter. De actualiteit. Nadat het buitengebied van Bergen op Zoom afgelopen dinsdag plaats delict was van een grote dumping van drugsafval, was het woensdag alweer de beurt aan Cromvoirt, waar borrelende en rokende vaten drugsafval werden gedumpt bij een zandpad. Omroep Brabant stelt in haar berichtgeving over Cromvoirt het volgende: "Het is deze week niet de eerste drugsdumping in onze provincie. Zo was het de afgelopen dagen al raak in Bergen op Zoom, in Ommel en op de Loonse en Drunense Duinen." Het aantal drugsdumpingen in Brabant lijkt inderdaad niet af te nemen en voor de PVV is nu de maat wel vol.

De PVV heeft de afgelopen jaren vele voorstellen gedaan om de tsunami aan drugsdumpingen effectief en hard aan te pakken. Zo pleit de PVV al jaren voor cameratoezicht, de inzet van zelfsturende en op afstand bestuurbare voertuigen en andere innovatieve hulpmiddelen, zoals minidrones, slimme lantaarnpalen, warmtecamera's, geluidssensoren, enzovoort. Er is zelfs een motie aangenomen om de inzet van innovatieve hulpmiddelen te betrekken bij de bestuursopdracht 'Veilig en weerbaar Brabant'. Dit brengt ons naar de vragen.

Kan het college duidelijk maken wat er sinds het aantreden van het nieuwe college is gedaan aan de bestrijding van drugsdumpingen in Brabant en wat de meerwaarde van de gedeputeerde veiligheid hierbij concreet is geweest?

Hoe staat het met de uitvoering van motie M55? Kan het college aangeven welke punten uit het dictum concreet zijn opgepakt en op welke manier?

Kan het college aangeven hoe het staat met de pilot met cameratoezicht met behulp van drones, waarover wordt gesproken in actielijn 2 'Veiliger buitengebied' uit de bestuursopdracht 'Veilig en weerbaar Brabant'? En dan de laatste vraag. Kan dit college aangeven of aansluiting gezocht kan worden bij de proef van de provincie Limburg om militairen, nota bene uit ons Oirschot, in te zetten als boa in het buitengebied?

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Van Pinxteren heeft het woord.

De heer **Van Pinxteren** (GS, Lokaal Brabant): Dank je wel, voorzitter, en dank je wel aan de heer Boon voor de vragen die hij gesteld heeft. Ik zal proberen ze successievelijk en in volgorde te beantwoorden.

Als we kijken naar de eerste vraag, waarin hij stelt wat wij gedaan hebben sinds ons aantreden als nieuw college. Wij zijn doorgegaan met de weg die ingezet is en we ondersteunen de Taskforce RIEC, onder andere met de social-mediacampagne die er is, meldingsbereidheid. In 2021 zal de Taskforce RIEC de boa's en de toezichthouders gaan trainen, met name op het gebied van de problematiek die hij zonet noemde, naast de diverse contacten die wij hebben tussen provincie, politie, terreinbeherende organisaties en dergelijke, om zaken bespreekbaar te maken en te proberen op te lossen. Wij hebben natuurlijk onze ogen en oren in het buitengebied in het kader van 'Samen Sterk in Brabant'-verband. De politie ondersteunen we met gebiedsinformatie die wij met elkaar daar constateren over de dumpingen en we zorgen ook dat in het geval dat het voorkomt de opruiming van de dumping zo snel mogelijk plaatsvindt en wordt bespoedigd.

In 2020 en daarvoor voeren we al de subsidieregeling 'Opruimen drugsafval' uit voor het Rijk, waarbij gemeenten, waterschappen en omgevingsdiensten 50 procent vergoed krijgen van de opruimkosten en de particulieren 100 procent van de opruimkosten vergoed krijgen. In dit kader kan ik melden – vandaag zijn er ook persvragen over geweest – dat er 48 aanvragen zijn geweest tot op heden in 2020, waarvan ondertussen 246.000 euro is toegekend aan subsidie. Maar ik ben het onmiddellijk met u eens, mijnheer Boon, als u zegt "dat zou niet nodig moeten zijn, we zouden moeten proberen het te voorkomen en te zorgen dat er geen dumpingen zijn". Als gedeputeerde zelf probeer ik in alle verbanden zoveel mogelijk de verbindingen te leggen en de samenwerking tot stand te brengen, zodat partijen met elkaar de vraagstukken aanpakken.

Hoe staat het met de uitvoering van motie M55? En of wij aan kunnen geven wat wij daar allemaal aan doen. Alle punten zijn opgepakt, daarover heb ik u al bericht in mijn memo van 15 juni jl. Alles is natuurlijk gericht

op het voorkomen van dumpingen, samen met de partners, voortdurend in gesprek zijn, ter ondersteuning van de aanpak van de problematiek die er is, gemeente en politie aan zet.

Cameratoezicht en drones, daar kom ik zo meteen op terug bij het volgende stukje, bij vraag 3. Want u vraagt wat daar precies allemaal gebeurd is. Ja, de pilots die lopen, die hebben we ook uitgezet en daarmee zijn we aan de slag. De eerste resultaten zijn ondertussen bekend en daarvan kan ik u zeggen dat de vaste camera's op dit moment een succes zijn, die goede resultaten neerzetten en die zullen we zeker standaard in ons pakket opnemen.

De bodycams bij de boa's, daar zijn wat wisselende resultaten over en die proef is verlengd om meer ervaring te krijgen rond dat onderwerp. Onlangs is er ook een drone aangeschaft en zijn twee boa's opgeleid om met die drone aan de slag te kunnen gaan en daar de juiste dingen mee te doen. Eerst is in Zuid-Holland goed meegekeken wat de inzet van een drone kan betekenen, om de mogelijke meerwaarde ervan vast te stellen en er dan zelf mee aan de slag te gaan. Het is onze insteek de komende jaren zeker daarmee door te gaan, zeker in 2021, en te zoeken naar steeds effectievere en effectieve middelen en methodes om te zorgen dat het vraagstuk waar u het over hebt weerstand geboden kan worden.

Dan-

De **voorzitter**: U bent al wel een beetje over de tijd heen, dus kunt u het kort houden?

De heer **Van Pinxteren** (GS, Lokaal Brabant): Vraag 4 zal ik dan nog snel proberen te beantwoorden. Hoe zit het met de inzet van militairen? Even om heel helder en duidelijk aan te geven: dit zijn militairen die een kortverbandvrijwilligerscontract hebben met het ministerie van Defensie, die voorbereid worden op de terugkeer naar een civiele baan in de maatschappij, die in hun vrije tijd een opleiding volgen tot boa en daarbij ingezet worden in Limburg als proef. Wij volgen samen met Limburg die proef van nabij en we hebben ook met elkaar afspraken over uitwisseling van de ervaringen met de verschillende proeven. Dus dat loopt. Het is net gestart en wij zullen dit met belangstelling volgen en kijken of we er eventueel ook in Brabant iets mee kunnen. Overigens moet ik u wel mededelen dat wij niet alleen zijn in SSiB-verband, maar dit zullen moeten afspreken met alle samenwerkende partners daarbinnen.

Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Boon.

De heer **Boon** (PVV): Ja, voorzitter, ik ben best blij met de antwoorden, moet ik zeggen. Er wordt werk van gemaakt. Het mag van de PVV altijd een tandje harder en een tandje steviger, zeker deze problematiek moet echt hard worden aangepakt, maar ik ben wel blij dat ik na vijf jaar eindelijk gelijk heb gekregen dat camera's toch werken. De vorige gedeputeerde heeft hier altijd urenlang betoogd dat camera's niet werken. De PVV is altijd doorgegaan en uiteindelijk hebben we toch gelijk gekregen. Ik hoop de resultaten van die proeven snel te mogen ontvangen, zodat we vanuit de Staten nog een tandje erbij kunnen zetten. Ik heb eigenlijk niet meer vervolgvragen, maar echt een aansporing: gedeputeerde veiligheid, aan het werk!

De **voorzitter**: Dank u wel. Er zijn volgens mij geen anderen die zich hebben gemeld om over dit onderwerp te voeren. Ja, toch: de heer Logister.

De heer **Logister** (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. De gedeputeerde noemde in zijn instrumentele beantwoording de term 'meldingsbereidheid'. Dat intrigeert D66, want D66 gelooft ook in de sociale kracht van de Brabanders. Hoe zit het eigenlijk met die meldingsbereidheid en hoe gaat het college de meldingsbereidheid bevorderen in Brabant?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van Pinxteren** (GS, Lokaal Brabant): Voorzitter, als ik daarop mag antwoorden. We hebben gisteren toevallig een werkbezoek gehad, digitaal, rond dit onderwerp. We zien ondertussen dat er bij de Brabanders 70 procent ongeveer meldingsbereid is. Overigens moet er nog meer bekendheid gegeven worden aan Meld Misdaad Anoniem, om dat goed, helder en duidelijk over het voetlicht te krijgen, zodat daar geen angst is dat zaken gemeld worden en men in een dossier of anderszins terecht zou komen. Dat is allemaal niet het geval, daar wil ik heel duidelijk in zijn. Maar daar zullen we met elkaar nog meer bekendheid aan moeten geven. Echter, ook die 30 procent die dan nog overblijft, die zullen we ook over de streep moeten zien te krijgen, om meldingsbereid te worden. Daartoe werken we nauw samen met gemeenten en op allerlei manieren ook met de Taskforce RIEC en anderen, om daar nog extra aandacht aan te besteden. Gisteren hebben we daar een bijzonder interessante discussie tussen een aantal partijen over gehad, hoe dat nog beter zou kunnen, en dat pakken we zeker op.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Zwart heeft het woord.

Mevrouw **Zwart** (VVD): Ja, voorzitter, dank u wel. Inderdaad zijn drugsdumpingen een groot probleem, maar ook stroperij, die ernstige vormen aanneemt, waar wij tijdens de begrotingsbehandeling al aan gerefereerd hebben. Maar ik wil ook nog even aanstippen het wildcrossen. We hebben de laatste week meerdere koppen in de krant zien staan zoals 'Voortdurend bang voor motorcrossers', 'Crossers rijden wandelaars omver', 'Wildcrossers rijden in op handhavers na controle' en 'Motorcrosser slaat telefoon uit handen van filmende Frans'. De urgentie is volgens mij inmiddels wel duidelijk en ik heb ook op 30 november hier vragen over gesteld. Mijn vraag aan de gedeputeerde is of het gaat lukken om de vragen hierover voor kerst te beantwoorden.

De **voorzitter**: Ik laat het even toe om daar antwoord op te geven, maar ik kan me wel voorstellen dat we ons vooral eventjes bij het thema drugsdumpingen houden, anders kunnen we er nog wel tien andere onderwerpen bij betrekken. Weet deze gedeputeerde antwoord op deze vraag?

De heer **Van Pinxteren** (GS, Lokaal Brabant): Jawel, deze gedeputeerde weet het antwoord op deze vraag. We gaan alles op alles zetten om deze vragen nog voor kerst te beantwoorden. Daar zijn we druk mee doende en die antwoorden komen. Overigens vind ik het ook zeer triest dat zelfs bij een controle door SSiB in combinatie met politie wildcrossers zich ook dat punt zelfs weten te misdragen. Ik vind het echt absurd.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie verder geen andere interrupties of woordmeldingen meer, dus ik ga ervan uit dat we dit onderwerp met betrekking tot de drugsdumpingen kunnen afronden. Dat wil zeggen dat we naar de bespreekstukken gaan.

Bespreekstukken

87/20 4e (slot) begrotingswijziging 2020 en 1e begrotingswijziging 2021

De **voorzitter**: Het eerste bespreekstuk is Statenvoorstel 87/20, 4^e begrotingswijziging 2020 en 1^e begrotingswijziging 2021. Ik geef de heer Thijssen van het CDA als eerste het woord.

De heer **Thijssen** (CDA): Ja, voorzitter, dank je wel. Ja, het gaat om vijf groepen van wijzigingen die vooral van financiële aard zijn, althans een financiële uitwerking is van eerder genomen besluiten, of het gaat om

administratieve of technische aangelegenheden, kortom: geen nieuw beleid, en daarom willen we er ook niet zo heel veel aandacht aan besteden en kunnen we instemmen met dit voorstel.

Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Everling.

De heer **Everling** (SP): Ja, dank u wel voorzitter. Dit is een besluit dat voortkomt uit eerder genomen besluiten en in dat opzicht zijn wij ook gewoon een democratische partij en zullen wij dadelijk hier ook gewoon mee instemmen.

Daar wil het bij laten.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan is het woord aan mevrouw Van der Kammen van de PVV.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Dank je wel, voorzitter. De slotnota 2020 en de eerste begrotingswijziging 2021 liggen hier voor.

Voorzitter. Vorig jaar heb ik bij de behandeling van de slotnota 2019 van het vorige college, het linkse college met D66, GroenLinks en PvdA, opgemerkt dat wat de PVV betreft dat college zich zou moeten beperken tot kerntaken, dat omdat uit de toen voorliggende slotnota bleek dat de provincie zich bezighoudt met veel zaken die ver buiten de kerntaken liggen. Dat bleek ook bijvoorbeeld uit de subsidielijst bij die slotnota: subsidies voor groene gekte, klimaatkolder en circulaire landbouw, miljoenen en miljoenen euro's kostbaar belastinggeld.

Voorzitter. Van het huidige college zou ik verwacht hebben dat de beleidslijnen en de accenten toch echt een andere kant op zouden gaan, en dat we dat zouden terug kunnen zien in deze slotnota. Maar daarvan blijkt helemaal niets, integendeel. Ook nu nog steeds: subsidies voor groene gekte, klimaatkolder en circulaire landbouw. Hoe is dat mogelijk, voorzitter, nul beleidskoerswijziging met een college van een compleet andere samenstelling?

Om toch eens dieper op die subsidielijst in te gaan, voorzitter. Wanneer stopt het college nou eens met het financieren van die vreselijke BMF, die organisatie met baten van bijna een miljoen euro, waarvan een schamele 10.000 euro uit particuliere opbrengsten? Dat is 1 procent voorzitter. De rest wordt voor het grootste deel betaald door de belastingbetaler. Op kosten van de belastingbetaler worden honderden uren per jaar aan beleidsbeïnvloeding en lobbying besteed, wordt de landbouw zwart gemaakt en worden talloze zienswijzen en bezwaren ingediend tegen provinciale projecten. De provincie subsidieert dus met andere woorden het procederen tegen zichzelf, hoe raar wil je het hebben voorzitter? De PVV vraagt het college de subsidie af te bouwen. De BMF moet vooral doen wat zij wil doen, maar dat moet niet worden betaald met belastinggeld.

Voorzitter. Ook vallen de vele Covid-steunsubsidies op in 2020 die in deze slotnota zitten. Maar die gaan allemaal naar kunst- en cultuurclubjes die sowieso al flink aan het subsidie-infuus van de provincie hangen. En hoewel er echt wel kleine musea zijn die het verschrikkelijk moeilijk hebben en waar de PVV graag van ziet dat die overeind blijven, is het schrijnend om te zien dat bijvoorbeeld een organisatie als het Noord-Brabants Museum 181.000 euro Covid-subsidie krijgt in 2020, bovenop de reguliere miljoenensubsidie. Met een eigen vermogen van maar liefst 4,5 miljoen euro begin 2020 hadden zij het verlies aan inkomsten in 2020 echt best zelf kunnen opvangen. Voorzitter, het is niet uit te leggen dat de horeca kapot gaat, wat vele gezinnen in de ellende stort, en dat dit provinciebestuur tegelijkertijd vrolijk de cultuursubsidieslurpers blijft volpompen met geld, ook als er voldoende vet op de botten zit om de ellende te overbruggen, iets wat voor de horeca totaal niet geldt.

Voorzitter. De Brabantse toeristische sector heeft de horeca hard nodig. Brabant heeft de horeca nodig. Maar terwijl het college hoogdravende ambities heeft in de economische visie 2030 met inzetten op nog meer

innovatie, Europese prijzen vergaren en nog meer grootschalige logistiek, gaat een complete sector kapot, catering, hotels, restaurants, gezellige kroegen. Welk effect heeft dat op de leefbaarheid van onze kernen? En welk effect heeft dat op toeleveranciers? Voorzitter, dat kan en mag toch niet gebeuren? Wat gaat dit college doen om de onevenredig getroffen horeca te helpen, zodat onze totale toeristische infrastructuur overeind blijft? Hoe gaat het college die vele MKB'ers helpen die op de rand van de afgrond staan? Voorzitter, het college heeft instrumentarium genoeg, kom over de brug, kom rap met een plan van aanpak! Daartoe dienen wij een motie in, en behalve die motie dienen we ook een motie in over het afbouwen van de subsidierelatie met de BMF.

Voorzitter, tot zover mijn eerste termijn.

Motie 'Plan van aanpak horeca'

"Provinciale Staten van Noord-Brabant,

in vergadering bijeen op 11 december 2020, ter bespreking van het Statenvoorstel 87/20 4e (slot) begrotingswijziging 2020 en 1e begrotingswijziging 2021;

constaterende dat:

- de horeca in Brabant het tijdens de coronacrisis zwaar heeft te verduren en vele bedrijven in deze sector dreigen om te vallen;
- de Brabantse horeca en onze toeristische sector onlosmakelijk verbonden zijn en van groot belang zijn voor onze provinciale vrijetijdseconomie;

overwegende dat:

- het toerisme en de horeca in Brabant een enorm economisch belang vertegenwoordigen en van grote waarde zijn voor de Brabantse werkgelegenheid;
- de Brabantse horeca een erg goede naam heeft en als een van de vaandeldragers van onze Brabantse cultuur bijdraagt aan het gemoedelijke en gastvrije imago van onze provincie;
- het omvallen van de horeca ook een grote impact heeft op de leefbaarheid en levendigheid van en in onze kernen;

dragen GS op:

- om vóór 1 februari 2021 met een plan van aanpak te komen, waarin de beschikbare instrumenten van de provincie worden aangewend om de horecasector, van vitaal belang voor onze vrijetijdseconomie, door de coronacrisis te loodsen;
- en gaan over tot de orde van de dag."

Patricia van der Kammen, PVV.

Motie 'Afbouwen subsidierelatie BMF'

"Provinciale Staten van Noord-Brabant,

in vergadering bijeen op 11 december 2020, ter bespreking van het Statenvoorstel 87/20 4e (slot) begrotingswijziging 2020 en 1e begrotingswijziging 2021;

constaterende dat:

- het bestuursakkoord duidelijk maakt dat de provincie Brabant het de komende jaren met minder budget moet gaan doen;
- de provincie volgens het bestuursakkoord vanwege een vernieuwende herpositionering de samenwerkende partijen uit de sectoren sport, cultuur en vrijetijdseconomie gaat voorbereiden op een geleidelijke afbouw van de subsidierelaties, richting zoals in het Bestuursakkoord is omschreven het financiële 'nieuwe normaal' van na 2023;
- PS op 13 november een motie hebben aangenomen waarbij GS wordt opgedragen om de subsidies van organisaties te overwegen wanneer deze subsidies niet bij de beleidsdoelstellingen van de provincie passen;

overwegende dat:

- de vernieuwende herpositionering die het nieuwe college wil hanteren voor de sector vrije tijd ook zou moeten gelden voor organisaties als de BMF;
- afhankelijkheid van subsidies geen goede zaak is, organisaties zullen moeten inzetten op niet-belastinggeld inkomsten;
- de BMF zand in de raderen strooit bij allerlei projecten, waardoor Brabant niet aan 'bouwen, bouwen, bouwen' toekomt;
- een subsidie aan de BMF niet meer bij de beleidsdoelstellingen van de provincie past;

dragen GS op:

- de subsidierelatie met de BMF af te bouwen;

en gaan over tot de orde van de dag."

Patricia van der Kammen, PVV.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Van der Kammen. U zult het niet prettig vinden, maar de griffie heeft ernaar gekeken en is tot het oordeel gekomen, en dat begrijp ik ook goed, dat de moties buiten de orde zijn. Ik geef de griffier nog eventjes het woord om dat toe te lichten.

De **griffier**: Ja, dank u wel. Ik verwijs eigenlijk ook naar de woorden die de heren Thijssen en Everling hebben uitgesproken. Deze slotwijziging bestaat uit vijf categorieën, ook genoemd in het voorstel, en de kern daarvan is eigenlijk om begrotingsonrechtmatigheden te voorkomen en de laatste besluitvorming, waaronder de begroting 2021, te verwerken.

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Kammen, waarom denkt u dat ze wel binnen de orde zijn?

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Nou, voorzitter, ik heb mij heel specifiek gericht op de lijst van begrotingssubsidies waar PS een oordeel over wordt gevraagd. Ik verwijs naar die Covid-subsidies, naar die Covid-steun. Ik vind het overigens heel bijzonder dat de griffier de woorden van collega-Statenleden gaat gebruiken als zou mijn punt buiten de orde zijn. Het is óf reglementair binnen de orde, óf reglementair buiten de orde, maar niet op basis van de woorden van mijn collega's, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik heb dat de griffier niet horen zeggen. De griffier verwees naar die woorden, maar zij heeft beoogd te zeggen dat op basis van de reglementen-, want zij heeft die conclusie al gegeven aan mij op het moment dat de heren Thijssen en Everling nog niet hadden gesproken, dus er heeft een beoordeling 'sec' door de griffie plaatsgevonden. Mevrouw Van der Kammen.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Ja, voorzitter, ik ben het, nogmaals, niet eens met de conclusie. Ik heb gerefereerd in mijn motie aan de subsidielijst, de begrotingslijst die voorligt ter beoordeling van onze Staten vandaag. Daar heb ik moties op geschreven, die zijn hartstikke binnen de orde, voorzitter.

De **voorzitter**: Nou, daar wordt dus van mening over verschild. Ik kan me voorstellen dat wij het vraagstuk voorleggen aan uw Staten, om te bekijken hoe de Staten er zelf over oordelen, of het binnen of buiten de orde is. Griffier, op welke manier zouden we dat kunnen doen?

De **griffier**: Dat kunnen wij doen door te stemmen via NotuVote.

De **voorzitter**: Ik kan me voorstellen dat we dat dan doen aan het einde van de eerste termijn. Dan gaan we toch even schorsen en dan kan er via NotuVote gestemd worden. Ik zie een interruptie van de heer Heijmans.

De heer **Heijmans** (SP): Ja, voorzitter, ik vind dat we nu een hele rare weg gaan bewandelen.

De **voorzitter**: Wat is uw voorstel?

De heer **Heijmans** (SP): Naar mijn mening gaat de voorzitter over de orde en is het aan de voorzitter om te bepalen of zaken wel of niet binnen of buiten die orde zijn. Op deze manier kan elke Statenvergadering verlamd worden door mensen die van alles gaan roepen en vervolgens zeggen "ik wil in stemming gebracht hebben of het binnen of buiten de orde is". Dit moeten we onszelf niet aandoen, voorzitter. Uw oordeel is volledig juist. Een begrotingswijziging is simpelweg een technische verandering. Wij hebben in het verleden in Provinciale Staten de gewoonte gehad om begrotingswijzigingen niet eens in Provinciale Staten te bespreken. Op het moment dat we dat wel deden, was het automatisch een H-stuk, d.w.z. een hamerstuk. Nu wordt echt geprobeerd, voorzitter, van elke begrotingswijziging een begrotingsbehandeling te maken. Ik doe een dringend beroep op u om uw taak als voorzitter op u te nemen door te bepalen wat binnen of buiten de orde is.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik heb aangegeven dat het buiten de orde is, dat is helder, op basis van de argumentatie die is gegeven. Mevrouw Van der Kammen.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Ja, voorzitter, ik neem mijn volksvertegenwoordigende taak uitermate serieus en ik heb hier serieus gereflecteerd op Statenvoorstellen die hier voorliggen, daar heb ik moties op geschreven. Als we nu moeten gaan stemmen of dat binnen of buiten de orde zou zijn, dan wil ik graag een hoofdelijke stemming hierover.

De **voorzitter**: Mijnheer Heijmans.

De heer **Heijmans** (SP): Ja, mevrouw Van der Kammen, ik vind het wel mooi wat u zegt, en u haalt de subsidielijst aan, maar het voorstel is niet aan de Staten om een oordeel uit te spreken over de verschillende subsidies. Als dat zo was, had u een punt, maar het is een begrotingswijziging en er wordt niet aan de Staten voorgelegd of wij dan wel voor of tegen bepaalde subsidieverstrekingen zijn.

De **voorzitter**: U had een motie 'vreemd' kunnen indienen, dan had het wel gekund. Dus ik verklaar hem buiten de orde en als u een punt van orde wilt maken, dan hoor ik het, mevrouw Van der Kammen.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Nou en of ik een punt van orde wil maken, voorzitter! Het instemmen met die lijst begrotingssubsidies is wel degelijk een onderdeel van de slotnota en ik wil wel degelijk mijn moties indienen.

De **voorzitter**: Ik heb ze buiten de orde verklaard. U maakt een punt van orde. Wij gaan aan het einde van deze bespreking uw punt van orde behandelen, voordat het college gaat reageren. Dan gaan we nu verder. Ik geef de heer Spooren het woord.

De heer **Spooren** (50PLUS): Ja, voorzitter, dank je wel. Een heel tumult om een begrotingswijziging, heel mooi. Wij kunnen in principe instemmen met het voorstel, maar we hebben toch nog even een vraag hierbij, en dat is toch wel eigenlijk een beetje actuele vraag. Ons gaat Kerstmis natuurlijk aan het hart, dat is een feestdag voor iedereen, en er is veel eenzaamheid en verdriet gebracht door corona. We hebben het hier over heel veel geld, maar er zijn ook mensen die het in deze feestelijke dagen die aankomen financieel niet

breed hebben en afhankelijk zijn van de voedselbank. 50PLUS roept-, vraágt, laat ik het zo zeggen, vraagt aan het college om zo snel mogelijk in gesprek te gaan met de voedselbanken, om te bezien wat de provincie kan doen om te helpen voor de kwetsbare groep Kerstmis ook een feest te laten zijn. Daar wil ik het voor de eerste termijn bij laten. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Van der Wel.

De heer **Van der Wel** (Partij voor de Dieren): Voorzitter, dank u wel.

Voorzitter, ik had een korte bijdrage van twee minuten voorbereid en nu begin ik wel te twijfelen over de orde, maar het gaat er hier wel om dat er een bedrag wordt betaald aan het Faunafonds, en daar waren wij niet eerder van op de hoogte dan dit besluit. Dus in dat kader wilden wij daar wel even aandacht aan besteden, namelijk dat we, zeg maar, die extra bijdrage die wij gaan betalen van bijna 600.000 euro-, vinden wij nogal fors en daar vragen we wel een uitleg voor. Dus ik wil eventjes weten van de gedeputeerde-Want er wordt uitgelegd dat het komt van de toename van het aantal wilde zwijnen, en dan vinden we, zeg maar, 175.000 euro voor dit jaar en 100.000 euro voor de komende jaren nogal fors, omdat in het verleden een gemiddeld bedrag werd betaald van zo'n 50.000 euro per jaar voor schade door wilde zwijnen. Wij hebben eerder aangekaart dat het jagen op wilde zwijnen niet bijdraagt aan het verlagen van de schade aan landbouwgewassen. Dat blijkt ook uit de gegevens. Nu vinden we het echt heel raar dat er grof gejaagd wordt in de Brabantse bossen op de wilde zwijnen, met die nulstand, en vervolgens dat we nu te horen krijgen dat die schade enorm omhoog gaat, van 50.000 euro naar enkele tonnen per jaar. Daar graag een reactie van het college op.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik geef het woord aan de heer Van den Broek.

De heer **Van den Broek** (Lokaal Brabant): Dank u wel, voorzitter. Ja, ik kan hier heel kort over zijn. De effecten en de reeds genomen besluiten van de slotwijziging van 2020, is ook doorgewerkt in 2021, en dat zit hier allemaal in. Het bevat verder ook geen begrotingswijzigingen die invloed hebben op nieuw beleid en daardoor kan Lokaal Brabant ook instemmen met dit voorstel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, van onze kant ook niet een heel betoog erin. Eén ding willen we even aankaarten. Kijk, waar wij wel, maar dat zullen we ook in de commissie Sturen en verantwoorden nog een keer doen, is van dat we soms ook op basis van een Statenmededeling, dat gaat over het egalisatiefonds bijvoorbeeld, wel grote bedragen fiatteren en op het moment van dat we dat niet agenderen, ja, dat het eigenlijk zo richting de slotwijziging daarin loopt. Soms is het heel lastig om dingen te agenderen als we een enorm tempo hebben aan stukken die er langs komen, en hier willen we nog eens een keer over doorspreken, maar dat zullen we niet in dit Statendebat doen, maar dat zullen we dan doen op een ander niveau in de themabijeenkomst. Maar alvast hierbij wel aangekondigd.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan heb ik toegezegd dat wij eerst gaan stemmen over de moties-, of tenminste: dat is het punt van orde van mevrouw Van der Kammen, of de moties al dan niet in behandeling genomen worden verder. Wij stellen voor om dat toch via NotuVote te doen. In feite zitten we in een digitaal tijdperk en dan kunnen we precies zien wie wat precies heeft gestemd. Ik stel voor dat wij eventjes gaan schorsen, tien minuten is nodig, denk ik – vijf? –: vijf minuten schorsen, zodat u uw NotuVotesysteem kunt opstarten en dan brengen wij het punt van orde van mevrouw Van der Kammen in stemming.

De vergadering is geschorst.

Schorsing (14.40-14.48)

De **voorzitter**: Dames en heren. Nog niet iedereen is het gelukt om in NotuVote te zitten, dus we zijn nog eventjes aan het kijken hoe we ervoor kunnen zorgen dat ook daadwerkelijk iedereen kan gaan stemmen. Voor de twee nieuwe leden geldt sowieso dat we ze eventjes in beeld halen.

De heer **Spooren** (50PLUS): Voorzitter, mag ik een vraag stellen?

De **voorzitter**: Ik weet niet wie er nu spreekt, maar ga uw gang.

De heer **Spooren** (50PLUS): Chris Spooren.

De **voorzitter**: Ja, de heer Spooren.

De heer **Spooren** (50PLUS): Ik had een vraagje. Ik zie inderdaad twee moties staan, maar gaan we dadelijk stemmen over de moties, of gaan we over het ordevoorstel stemmen?

De **voorzitter**: We gaan spreken over het ordevoorstel.

De heer **Spooren** (50PLUS): Oké, dank je wel.

De **voorzitter**: En het ordevoorstel zal luiden of de motie wel of niet behandeld mag worden, en dat doen we per motie.

De heer **Spooren** (50PLUS): Oké, dank u.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter, misschien dat ik-, Nico Heijmans spreekt even tot u-

De **voorzitter**: Ja, ga uw gang.

De heer **Heijmans** (SP): Misschien dat ik via u een verzoek zou mogen doen, of u het zou willen bespreken, deze gang van zaken, in het presidium.

De **voorzitter**: Zeker.

De heer **Heijmans** (SP): Want dit zou een heel vervelende precedentwerking kunnen hebben, dat een volgende keer bijvoorbeeld de SP-fractie over een bepaald punt begint en er discussie is of het binnen of buiten de orde is, en als we dat elke keer via een stemming moeten gaan beoordelen- Ik denk dat het mogelijk is, voorzitter, om objectief een oordeel te vellen of iets wel of niet binnen of buiten de orde is. Dat lijkt me niet zo moeilijk.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Heijmans. Ik moet zeggen dat ik al met de griffier had afgesproken dat we dit a.s. maandag gaan bespreken.

De heer **Heijmans** (SP): Dank u wel.

De **voorzitter**: We missen vijf mensen die nog moeten inloggen.

Mevrouw **Bräuner** (VVD): Voorzitter-

De **voorzitter**: Ja, ga uw gang.

Mevrouw **Bräuner** (VVD): Margriet Bräuner. Ik ben wel ingelogd, maar ik heb geen stemmingen actief. Klopt dat?

De **voorzitter**: Dat klopt. Het gaat erom dat u ingelogd bent en we zorgen er zo meteen voor dat de stemmingen actief gezet worden.

Mevrouw **Bräuner** (VVD): Dank u wel.

De **voorzitter**: Misschien kan de griffier eventjes kijken wie er nu nog in moeten, door mensen op te roepen, om te kijken of er misschien iets mis gaat. De griffier.

De **griffier**: Dank u wel. Wij missen de heer Janssen, de heer Karaaslan, Van Hattem, Spooren en Philippart en mevrouw Van Diemen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter, ik ben volgens mij gewoon ingelogd.

De **voorzitter**: De heer van Hattem is ingelogd, zegt hij.

De heer **Spooren** (50PLUS): Chris Spooren is ook ingelogd.

De **voorzitter**: En de heer Spooren ook, wordt hier gezegd.

De heer **Janssen** (VVD): En de heer Janssen ook.

De heer **Karaaslan** (VVD): En de heer Karaaslan ook!

De **voorzitter**: En de heer Karaaslan ook-

Mevrouw **Van Diemen-Vereijken** (GL): En als het goed is mevrouw Van Diemen ook!

De **griffier**: Het verzoek is of u rechts onderin op 'Deelnemen' wilt drukken, en dan zijn we er waarschijnlijk. De heer Janssen zit erin, hoor ik. De heer Spooren zit erin, de heer Van Hattem is binnen. Hoe is het met de heer Philippart? En mevrouw Van Diemen ook nog niet- Ja, mevrouw Van Diemen ook. Dus we missen alleen nog de heer Philippart en de twee nieuwe leden

De **voorzitter**: De twee nieuwe leden, dat klopt; die gaan we zo meteen naar voren halen. Volgens mij gaan we over tot stemming. Degenen die we dan nog niet hebben laten we eventjes in beeld komen. Nu zijn het er ondertussen dusdanig weinig, dat dat ook reëel is, om mensen in beeld te krijgen. We gaan stemmen over de orde: of de motie 'Plan van aanpak horeca' mag behandeld worden, is de stelling. Als u vindt dat die motie behandeld mag worden, bent u voor, en als u vindt dat die motie buiten de orde is en niet behandeld mag worden, dan bent u tegen. De stemming is geopend.

De **griffier**: Wilt u allen even op 'Versturen' drukken? Dan krijgen we alle stemmen binnen. We zijn er bijna.

Mevrouw **Meeuwis-van Langen** (D66): Voorzitter, ik ben net als de vorige keer wel ingelogd maar ik kan niet stemmen. Er zijn bij mij geen stemmingen actief. Ine Meeuwis.

De **voorzitter**: Dan roepen we u zo meteen even naar voren en kunt u uw stem uitbrengen. Bent u voor of tegen? Mevrouw Meeuwis? Ik kijk even naar de griffier: wie hebben we nog niet?

De **griffier**: Mevrouw Meeuwis, de heer Philippart.

De **voorzitter**: Mevrouw Meeuwis bent u voor of tegen? Mevrouw Meeuwis, kunt u even in beeld komen?

Mevrouw **Meeuwis-van Langen** (D66): Ja, tegen.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Philippart?

De heer **Philippart** (GL): Ik heb gestemd, voorzitter.

De **griffier**: Dat klopt.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Boxel?

Mevrouw **Van Boxel-van Gruijthuijsen** (D66): Tegen.

De **voorzitter**: De heer Kutlu?

De heer **Kutlu** (D66): Tegen.

De **voorzitter**: Hebben we nu iedereen?

De **griffier**: Ja, dan heb ik 54 stemmen, 6 voor en 48 tegen.

De **voorzitter**: Dan krijgen we ze nog eventjes in beeld volgens mij. Dank u wel.

Dan gaan we stemmen over het volgende punt van orde, namelijk of de motie 'Afbouw subsidierelatie BMF' behandeld mag worden. Dat is de vraag. Als u daar voor bent, stemt u voor en als u tegen behandeling bent, stemt u tegen. De stemming is geopend.

Mevrouw Meeuwis, misschien kunt u uw stem uitbrengen?

Mevrouw **Meeuwis-van Langen** (D66): Tegen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Van Boxel?

Mevrouw **Van Boxel-van Gruijthuijsen** (D66): Tegen.

De **voorzitter**: de heer Kutlu?

De heer **Kutlu** (D66): Tegen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Hebben we verder iedereen binnen? Mijnheer Bergsma? Mijnheer Bergsma, u mag of stemmen, of eventjes in beeld komen. Als dat niet lukt, dan houdt het op. Dan sluiten we de stemming.

De **griffier**: Dan heb ik 53 stemmen, 6 voor, 47 tegen.

De **voorzitter**: We krijgen ze nog eventjes te zien en daarmee zijn beide moties buiten behandeling. Dank u wel.

Vervolgens gaan we naar de eerste termijn van het college. Het woord is aan gedeputeerde Van der Maat.

De heer **Van der Maat** (GS, VVD): Dank u wel, voorzitter. Volgens mij heb ik nog te maken met een dubbel scherm. Ik weet niet of dat helemaal de bedoeling is-, ah, kijk: daar komt 'ie aan.

Laat ik beginnen met de inbreng van mevrouw Van der Kammen, maar ik moet even schakelen, gelet op de stemming die net heeft plaatsgevonden. Ik was die twee moties aan het voorbereiden, die zijn net buiten de behandeling verklaard, maar misschien dat ik naar aanleiding daarvan toch twee dingen daarover kan zeggen. Eén, de motie ten aanzien van subsidies. We hebben natuurlijk een soortgelijke motie ook in de begroting gehad, dus misschien dat mevrouw Van der Kammen toch nog enigszins gerustgesteld is dat, als het gaat over de heroverweging basissubsidies: die is in de begroting behandeld, dus daar komen we-

De **voorzitter**: De heer Logister interrumpeert.

De heer **Logister** (D66): Ja, voorzitter, excuus voor de interruptie, maar met alle respect: we hebben daarnet twee moties buiten de orde verklaard, dan zou ik er ook niet meer op willen ingaan in dit debat.

De **voorzitter**: De heer Van der Maat.

De heer **Van der Maat** (GS, VVD): Ja, prima, dan hoef ik nergens op te antwoorden voor mevrouw Van der Kammen als we het zo strak doen. Dan ga ik door-

De **voorzitter**: Een interruptie van mevrouw Van der Kammen.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Dank je wel, voorzitter. Ja, ik was blij dat het college in ieder geval het fatsoen had om te reageren op mijn punten en misschien is dat ook wel gewoon heel relevant, want ik heb bij dezen de moties omgezet in amendementen en dien ze alsnog in.

Dank je wel voorzitter.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van der Maat** (GS, VVD): Dank u wel, voorzitter. Ja, ik probeer indachtig de kerstgedachte die voor ons staat mijn best te doen om iedereen goed te bedienen. Ik ga er maar even van uit – ik ken de reglementen niet – dat, als het amendementen zijn, de inhoud nu wel onderdeel is van de vergadering. Ik probeer gewoon even zo goed als mogelijk recht te doen aan ieders inbreng wat nou precies de bedoeling is. Daarvan uitgaande, zal ik twee dingen kort over de amendementen dan maar in opkomst zeggen, dan hebben we dat meteen gehad.

Het amendement dat op ons afkomt als het gaat over de BMF-subsidie ontraden wij. Wij hebben bij de begroting een motie aangenomen-

De **voorzitter**: Wij kennen de tekst van de amendementen natuurlijk nog niet. Die ziet de griffie graag zo snel mogelijk tegemoet. De heer Heijmans interrumpeert.

De heer **Heijmans** (SP): Ja, voorzitter, ik vind het toch wel heel bijzonder dat de gedeputeerde zaken gaat bespreken die nog niet ingediend zijn en waarvan de voorzitter nog niet heeft vastgesteld of zij onderdeel uitmaken van de beraadslagingen, zoals dat hoort te gebeuren. Dus ik stel toch echt voor aan de gedeputeerde dat hij over iets wat niet ingediend is en waarvan eigenlijk al gezegd is dat het buiten de orde is, niet nog eens serieus nu woorden aan vuil gaat maken.

De **voorzitter**: De gedeputeerde heeft het woord. Als er vragen gesteld zijn, kan de gedeputeerde daarop ingaan. De gedeputeerde kan niet ingaan op moties die niet aan de orde zijn. De gedeputeerde heeft het woord.

De heer **Van der Maat** (GS, VVD): Dank u wel, voorzitter. Ik ga mijn best doen om dan de eerste inbreng van de Staten vrij dogmatisch te beantwoorden. Dus dan ligt de slotwijziging voor ons, dan heb ik, denk ik, een of twee vragen waar ik kort op kan reageren.

De heer Chris Spooren vroeg naar de voedselbank. Ja, die is eigenlijk ook buiten de orde, maar daarvoor verwijs ik dus ook naar de begrotingsbehandeling. Daarvan heb ik al aangegeven dat onder andere als het gaat over het kerstpakket, wij de optie van schenking in het kerstpakket voor medewerkers-

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie door de heer Spooren.

De heer **Spooren** (50PLUS): Ja, voorzitter, ik had niet zozeer een vraag over de voedselbank, maar meer om te bezien of de provincie alsnog kan bekijken of ze toch iets met de voedselbanken kan doen. Ga in gesprek, kijk of we voor Kerstmis nog iets kunnen doen voor al die mensen. Dat was de enige vraag en het is aan de orde, want het is bijna Kerstmis.

De heer **Van der Maat** (GS, VVD): Zeker, mijnheer Spooren. Uw vraag doet mij de vraag van de heer Vreugdenhil bij de begrotingsbehandeling in herinnering brengen, die daar toen ook een motie over heeft ingediend. Het antwoord dat ik toen heb gegeven, is nog steeds actueel, namelijk dat wij, onder andere als het gaat over de kerstpakketten die wij voor onze medewerkers beschikbaarstellen, naast de goede doelen ook hebben aangegeven dat het kerstpakket ter beschikking gesteld kan worden aan voedselbanken. De warme woorden die u spreekt over de voedselbank delen wij natuurlijk volledig. Wij zien echter geen aanleiding om aanvullend nog in actie te komen richting de voedselbanken en daarover in gesprek te gaan. Dat laat onverlet dat natuurlijk de empathie die u over het voetlicht brengt ten aanzien van de voedselbanken en het belang dat zij dienen in de samenleving, van harte onderstrepen.

Kom ik bij de vraag van de heer Van der Wel. Die vroeg "waar komt nou die verhoging van zes ton vandaan?", althans de verhoging ná zes ton. Dat is inderdaad een verhoging. De afspraak is gebaseerd op de afspraak die we met twaalf provincies hebben gemaakt dat we kostendekkend moeten werken. De reden van die verhoging is erin gelegen dat de populatie toeneemt, onder andere omdat we meer mastjaren hebben gehad. Nou, stel dat u zich afvraagt "wat is dat dan, een mastjaar?", zoals ik, dan ga je dat even snel googelen. Dat zijn jaren dat bomen en planten meer vruchten dragen, dus ook eikels, en dat is nou net het heerlijke maal van de zwijnen, en dat zorgt dus weer voor een grotere populatie, en dat zorgt weer voor meer kosten om de populatie te kunnen beheren. Onderdeel van die kosten zijn ook de kosten die gemaakt zijn en worden voor de discussies rondom de wolf, die nu ook in Nederland is.

Tot slot heb ik kennisgenomen van de opmerking van de heer Vreugdenhil en het lijkt me goed om daar in de commissie over te spreken.

Tot zover mijn eerste termijn, mevrouw de voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan zijn we gekomen aan de tweede termijn van de Staten. We hebben intussen de amendementen gekregen, maar daar moeten we natuurlijk nog eventjes naar kijken. Heeft de heer Thijssen nog behoefte aan een tweede termijn?

De heer **Thijssen** (CDA): Nee, voorzitter, dank je wel.

De **voorzitter**: De heer Everling?

De heer **Everling** (SP): Nee hoor.

De **voorzitter**: Dan kom ik bij mevrouw Van der Kammen.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Dank u wel, voorzitter. Ja, voorzitter, het is opmerkelijk, maar eigenlijk heel teleurstellend wat er zojuist allemaal gebeurd is. De systematiek dat er met Statenmededelingen van alles wordt afgetikt, die is er in onze provincie en vervolgens moeten wij in begrotingswijzigingen de consequenties van allerlei zaken die in Statenmededelingen worden aangeroerd financieel doorvertalen. Dat is de systematiek. Ik hoor een hele hoop collega's tegelijkertijd heel vaak mopperen over de manier waarop wij onze autorisatie hebben geregeld. Maar wat een boter op het hoofd als zij vandaag vinden dat met betrekking tot een subsidielijst die wij vandaag moeten vaststellen, formeel, als onderdeel van de slotnota, geen moties zouden mogen worden ingediend. En bovendien wordt in deze slotnota van middelen voor Covid-steun voorgesteld om die over te hevelen naar 2021. Dus het is alleszins binnen de orde om daar alternatieve voorstellen en alternatieve aanwendingsmogelijkheden voor voor te stellen en daar ideeën voor aan te dragen. Dus, voorzitter, dat dat niet binnen de orde zou zijn is een gotspe, echt. Dat moet me van het hart.

Dat gezegd hebbende, de moties die ik zojuist heb ingediend heb ik, zoals gezegd, omgezet naar amendementen en die dien ik hierbij formeel in, horende bij de slotnota.

Dank je wel voorzitter.

Amendement A43-2020: Plan van aanpak horeca

"Provinciale Staten van Noord-Brabant,

in vergadering bijeen op 11 december 2020, ter bespreking van het Statenvoorstel 87/20 4e (slot) begrotingswijziging 2020 en 1e begrotingswijziging 2021;

constaterende dat:

- de horeca in Brabant het tijdens de coronacrisis zwaar heeft te verduren en vele bedrijven in deze sector dreigen om te vallen;
- de Brabantse horeca en onze toeristische sector onlosmakelijk verbonden zijn en van groot belang zijn voor onze provinciale vrijetijdseconomie;

overwegende dat:

- het toerisme en de horeca in Brabant een enorm economisch belang vertegenwoordigen en van grote waarde zijn voor de Brabantse werkgelegenheid;
- de Brabantse horeca een erg goede naam heeft en als een van de vaandeldragers van onze Brabantse cultuur bijdraagt aan het gemoedelijke en gastvrije imago van onze provincie;

- het omvallen van de horeca ook een grote impact heeft op de leefbaarheid en levendigheid van en in onze kernen;

besluiten bij ontwerpbesluit 87/20B onderdeel 2 toe te voegen: "en de opdracht aan het college te geven om vóór 1 februari 2021 met een plan van aanpak te komen, waarin de beschikbare instrumenten van de provincie worden aangewend om de horeca sector, van vitaal belang voor onze vrijetijdseconomie, door de coronacrisis te loodsen";

en gaan over tot de orde van de dag.

Patricia van der Kammen, PVV.

Amendement A44-2020: Afbouwen subsidierelatie BMF

"Provinciale Staten van Noord-Brabant,

in vergadering bijeen op 11 december 2020, ter bespreking van het Statenvoorstel 87/20 4e (slot) begrotingswijziging 2020 en 1e begrotingswijziging 2021;

constaterende dat:

- het bestuursakkoord duidelijk maakt dat de provincie Brabant het de komende jaren met minder budget moet gaan doen;
- de provincie volgens het bestuursakkoord vanwege een vernieuwende herpositionering de samenwerkende partijen uit de sectoren sport, cultuur en vrijetijdseconomie gaat voorbereiden op een geleidelijke afbouw van de subsidierelaties, richting zoals in het Bestuursakkoord is omschreven het financiële 'nieuwe normaal' van na 2023;
- PS op 13 november een motie hebben aangenomen waarbij GS wordt opgedragen om de subsidies van organisaties te overwegen wanneer deze subsidies niet bij de beleidsdoelstellingen van de provincie passen;

overwegende dat:

- de vernieuwende herpositionering die het nieuwe college wil hanteren voor de sector vrije tijd ook zou moeten gelden voor organisaties als de BMF;
- afhankelijkheid van subsidies geen goede zaak is, organisaties zullen moeten inzetten op niet-belastinggeld inkomsten;
- de BMF zand in de raderen strooit bij allerlei projecten, waardoor Brabant niet aan 'bouwen, bouwen, bouwen' toekomt;
- een subsidie aan de BMF niet meer bij de beleidsdoelstellingen van de provincie past;

besluiten bij ontwerpbesluit 87/20B onderdeel 2 toe te voegen: "en besluiten de subsidierelatie met de BMF af te bouwen";

en gaan over tot de orde van de dag."

Patricia van der Kammen, PVV.

De **voorzitter**: Overleg met de griffie levert op dat een amendement meer ruimte biedt en dat vanuit mij niet het voorstel gaat komen om dit buiten de orde te plaatsen. Ik ga kijken naar de heer-

De heer **Spooren** (50PLUS): U drukt waarschijnlijk uw microfoon uit.

De **voorzitter**: Excuus. Ik had beoogd u het woord te geven.

De heer **Spooren** (50PLUS): Dat dacht ik al. Ik wilde de heer Van der Maat bedanken voor zijn antwoord. Het valt allemaal niet mee hè, zo'n moeilijke vergadering, dus laat ik het hier maar bij houden en instemmen met het voorstel.

De **voorzitter**: De heer Van der Wel.

De heer **Van der Wel** (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter.

Voorzitter. U begrijpt: de wilde zwijnen, voor de Partij voor de Dieren in ieder geval een belangrijk onderwerp. Wij houden dat goed bij. De mastjaren waarover de gedeputeerde sprak hebben vaak een frequentie van zo'n drie jaar. Wij kijken de gegevens terug en nog nooit heeft er zo'n enorme toename aan schade plaatsgevonden. Wij vermoeden toch wel dat er ook een link is met het intensief jagen. Maar ik vind, zeg maar, nog afgezien van de inhoud, die misschien een aantal fracties niet interesseert: we hebben het hier over 575.000 euro extra bovenop dat er normaal gesproken 150.000 euro per jaar overblijft uit het Faunafonds. Dat is ook nog eens 600.000 euro in vier jaar, dan hebben we het even over een slordige 1 miljoen 75.000 euro. Vanochtend hebben wij gesproken met de kunstsector, en daar wordt het natuurlijk al heel moeilijk om 600.000 euro voor de komende jaren vrij te spelen om bijvoorbeeld die kunstsector te ondersteunen, en dan vind ik dat verschil van wat we normaal betalen aan het Faunafonds en nu wel een enorm verschil. Ik vind eigenlijk dat dat vanuit het college meer aandacht verdient en toch wel een nadere toelichting in de zin van een korte notitie, waarin deze posten wat duidelijker op papier worden gezet, want als we op deze manier een miljoen euro moeten gaan uitgeven, dan lust ik nog wel een paar mogelijkheden. Maar ik vind het toch wel even heel grof hoe hier via deze wijzigingen een enorm bedrag eigenlijk extra aan schade door dieren wordt uitgekeerd die er normaal niet was. Dus graag nog even een reactie van de gedeputeerde.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Van den Broek.

De heer **Van den Broek** (Lokaal Brabant): Dank u wel, voorzitter. Nee, ik heb verder geen aanvullende vragen of opmerkingen.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Nee, voorzitter, geen aanvullende vragen, maar ik dacht: zal ik interrumpen, maar- Stelt de Partij voor de Dieren nou voor om nog intensiever te gaan jagen, zodat eigenlijk de schaderegeling minder gebruikt wordt? Want uiteindelijk komt het door het niet intensief genoeg bejagen dat uiteindelijk de schade daarin betaald moet worden en volgens mij is dat precies het tegenovergestelde van wat u eigenlijk daarin beoogt, mijnheer Van der Wel. We hebben ook met elkaar afgesproken dat er gewoon een nette vergoeding gegeven zou worden. Dat beleid wordt hier uitgevoerd en dan is het, denk ik, ook gewoon correct om dat op deze manier in de begroting op te nemen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Wel.

De heer **Van der Wel** (Partij voor de Dieren): Ja, voorzitter, een beetje rare reactie misschien, want ik geloof dat de heer Vreugdenhil zelf een jager is, dus die zou de feiten van de cijfers en zo wel moeten onderkennen. Het is gewoon zo dat we jaren en jaren en jaren terugkijkende-, hebben we gewoon gemiddeld zo'n 50.000 euro aan schade gehad door wilde zwijnen en dat hebben we ook altijd netjes betaald, zoals we dat hebben afgesproken. Een beetje gek is dan de trendbreuk dat sinds een aantal jaren het college is gevraagd door PS om intensiever te gaan jagen. We hebben bijvoorbeeld 10.000 euro betaald aan vangkooien, we hebben toegestaan dat er drijffjacht plaatsvindt en intensiever, werd ons verzekerd, is bijna niet mogelijk. Ondertussen loopt de schade enorm op en wij weten dat meer jagen niet altijd leidt tot minder schade. Daarom zou ik ervoor pleiten om dus minder te gaan jagen, want klaarblijkelijk kan dan het schadebedrag weer omlaag

gaan. Dus dat is meer de insteek, dan weet u dat. Maar ik zou eigenlijk meer van het college graag een notie willen over die enorme toename-

De **voorzitter**: Nee, die vraag heeft u volgens mij helder gesteld. De heer Vreugdenhil beoogt volgens mij iets anders, maar goed. De heer Vreugdenhil heeft het woord weer.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel, voorzitter. Binnenkort hebben we een gesprek met de fauna-eenheid, dus dan kunnen we hierover doorspreken mijnheer Van der Wel.

De **voorzitter**: Oké, dank u wel. Dan zijn we tot slot gekomen bij de tweede termijn vanuit het college. De heer Van der Maat gaat reageren,

De heer **Van der Maat** (GS, VVD): Dank u wel, voorzitter. Ik kan in reactie op ... een schriftelijke reactie toezeggen. Ik ben in afwachting van amendementen die ik niet heb gezien, dus daar kan ik niks over zeggen.

De **voorzitter**: Dan denk ik dat het verstandig is dat we even schorsen totdat u de amendementen wel heeft, zodat u daarop kunt reageren. We schorsen voor een kort moment.

Schorsing (15.13-15.14)

De **voorzitter**: De vergadering is heropend. De heer Van der Maat heeft het woord.

De heer **Van der Maat** (GS, VVD): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Amendement A44 ontraad ik namens het college met een verwijzing naar de begrotingsbehandeling en een motie die daar al over is ingediend, die ons de opdracht geeft om in de breedte een analyse te maken naar aanleiding van subsidierelaties. Amendement 43 ontraad ik, waarbij we wel natuurlijk de signatuur en de geest van de motie-, een sympathiek gebaar, maar op dit moment nu even in één, twee tellen zo'n amendement neer te zetten, dat vraagt gewoon meer discussie en willen we verwijzen naar een coronabehandeling bij een van de Statenmededelingen die daar periodiek over naar de Staten toe gaan.

Tot zover mijn inbreng.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Van der Kammen heeft het woord.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Ja, voorzitter, dank je wel. Dank je wel voor de reactie van het college, maar beste college: er is helemaal geen tijd, er is geen tijd om te gaan wachten tot we een nadere discussie gaan voeren. Het water staat de ondernemers aan de lippen. Waarom wel al die volle steun voor die kunst- en cultuursector? Waarom worden die kunst- en cultuurclubjes allemaal aan het infuus gehouden, aan het subsidie-infuus, zwaar aan gekoppeld, terwijl sommige wel miljoenen euro's reserves op de plank hebben liggen, en waarom wordt nou niet de hand uitgestoken zodat er daadwerkelijk gewoon concreet actie kan komen om die horeca te redden, die zo essentieel is voor die Brabantse vrijetijdseconomie? Waarom niet?

De **voorzitter**: De heer Van der Maat.

De heer **Van der Maat** (GS, VVD): Zeker, mevrouw Van der Kammen, alle sectoren die het zwaar hebben in coronatijd zijn ons even lief. Zoals u weet, is de provincie, samen ook met de steden en de gemeenten, enorm actief op het gebied van corona. Collega Van Gruijthuijsen informeert ook de Staten regelmatig wat erover plaatsvindt: vier Statenmededelingen, vier gesprekken met uw Staten. Die signalen krijgen een plek, die

krijgen wel een plek bij een rol die bij de provincie past, namelijk noodhulppakketten die bijvoorbeeld vanuit het Rijk komen, die gaat de provincie niet overdoen. Zoals u zelf ook weet, is specifiek voor de horeca op dit moment volop het Kabinet aan het kijken of daar nog eventuele extra steun voor gegeven moet worden. Goed dat u dat signaal ook hier geeft, maar de opdracht die u wilt meegeven om daar nu een plan van aanpak voor te maken, die is niet primair aan de provincie. Dat laat onverlet dat het signaal dat u geeft natuurlijk heel herkenbaar is. Maar even de boodschap die u neerlegt, alsof de provincie niks zou doen en sector één super steunt en sector twee in de kou laat, dat is een boodschap waar wij ons niet in herkennen.

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Kammen.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Ja, voorzitter, dat is wel een boodschap die gewoon blijkt uit de cijfers, uit uw eigen bijlage van begrotingssubsidies. De horeca, een sector die hartstikke relevant is voor onze vrijetijdseconomie, staat nu op omvallen. Die heeft niks aan een Statenmededeling, voorzitter. Die sector heeft gewoon snel actie nodig. Kom nou over de brug!

De heer **Van der Maat** (GS, VVD): Zeker, en daarom is het ook goed dat er op landsniveau ook intensief over wordt gesproken, ook door uw partij. Wij erkennen natuurlijk de moeilijke situatie waarin ook de horeca zit, maar noodsteun moet daarvoor geleverd worden door het Rijk.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van der Maat, gaat u verder.

De heer **Van der Maat** (GS, VVD): Ik ben aan het einde gekomen, mevrouw de voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan zijn we ook aan het einde gekomen met de bespreking van dit onderwerp en sluit ik de beraadslagingen.

92/20 Tussenevaluatie Zuidelijke Rekenkamer 2016-2019

De **voorzitter**: We gaan door met de bespreking van de tussenevaluatie Zuidelijke Rekenkamer. Ik geef als eerste het woord aan de heer Gremmen.

De heer **Gremmen** (VVD): Ja, dank, voorzitter. Wij vinden het als VVD opvallend dat vanuit de evaluatie van 2016 nog best wel veel zaken niet zijn gerealiseerd. De ambities en aanbevelingen die nu gegeven worden zijn goed, maar hangen ook wel heel erg af van de tijdsinvestering die onze leden van de programmaraad kunnen doen. Daarom is het voor de VVD wel belangrijk dat goed gekeken wordt naar de haalbaarheid en de termijnen die gekoppeld worden aan de verschillende aanbevelingen, zodat we ze ook echt kunnen realiseren. Daarnaast kwam ook naar voren dat er niet echt een overdracht is geweest tussen de leden van de vorige periode en die van deze periode. Dat vinden wij jammer. Het lijkt ons goed dat de leden van de programmaraad kijken of ze goed genoeg ingevoerd zijn inmiddels in alles wat met de ZRK te maken heeft, maar wellicht ook nog met de voorgangers een keer hierover kunnen spreken.

Al met al kan het proces best wel wat beter en daarom zou de VVD de suggestie willen doen om een keer als presidium te kijken naar de grootte van de programmaraad en hoe wij als PS beter betrokken kunnen zijn bij de programmaraad, dit zodat het meer een gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt van heel PS en niet alleen van de programmaraad en we daardoor ook betere resultaten kunnen boeken.

Tot zover in eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u. Het woord is aan de heer Thijssen.

De heer **Thijssen** (CDA): Ja, dank u wel voorzitter. Ik hoor een goede suggestie van de heer Gremmen. Verder kunnen wij kort zijn bij dit voorstel, omdat er naar ons idee goede suggesties in staan die we gewoon willen overnemen.

Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Ja, dank u wel, voorzitter. Ook ik kan me aansluiten bij de goede suggestie net. De evaluatie is grondig gedaan. In september hadden we hierover een levendige uitwisseling in een themavergadering, ook met onderzoeksbureau Berenschot erbij, en natuurlijk de rekenkamer zelf. Het is wel duidelijk dat de rekenkamer, onze rekenkamer, opereert in het precaire, maar natuurlijk zeer interessante spanningsveld tussen politiek en beleid en wetenschap; het zijn wetenschappers. En dat is precies ook de taak. Als Staten, als volksvertegenwoordiging, willen wij transparant en gestructureerd en goed gecontroleerd beleid, maar de uitvoering is natuurlijk weerbarstig, met soms politiek lastige ontwikkelingen en meningen, en kunnen GS erbij gebaat zijn, deels ook omwille van een maatschappelijk gewenste uitkomst, om niet al te veel openbaarheid van zaken te geven. Dit lezen we ook terug in de evaluatie. En dan een politiek die zegt altijd wel veel controle te willen, maar het is best beschamend om te lezen dat wij weinig met de onderzoeken doen.

Wij hechten als GroenLinks erg aan de aanbevelingen van de Zuidelijke Rekenkamer, die vaak bedoeld zijn om onze controlerende rol te versterken. Uit deze evaluatie komen uitstekende aanbevelingen naar voren aan onszelf, aan GS en de rekenkamer. Het is aan ons allemaal om niet honderd procent op te gaan in de politiek-bestuurlijke waan van de dag, maar deze aanbevelingen te blijven opvolgen. Alleen kan en moet de monitoring nog beter. In Noord-Brabant is er geen instrument om de opvolging van de aanbevelingen van de Zuidelijke Rekenkamer inzichtelijk te maken. De griffie van Limburg heeft dit instrument wel, dit monitoringssysteem. De vraag aan het presidium, ook gedaan vanuit de themavergadering: zullen we dit in Brabant ook gaan doen? Wellicht na de coronacrisis en de extra drukte die daarmee gepaard gaat, maar alvast inventariserend: wat is ervoor nodig om dit ook in Brabant te kunnen gaan realiseren?

De aanbeveling over nieuwe onderzoeken is helder. Laten we onze rekenkamer vooral aan het werk zetten voor beleidsevaluaties: is het Brabantse belastinggeld doelmatig besteed, zijn er resultaten gehaald en waren deze 'smart' geformuleerd, zijn de Staten voldoende meegenomen vooraf en tussentijds bij beleidswijzigingen? Ik vermoed dat onze Statenwerkgroep Sturen en verantwoorden hier goed bij kan helpen, want het formuleren en hanteren van heldere indicatoren helpt om beleid transparant en toetsbaar te maken. We kijken daarom uit naar toekomstig beleidsonderzoek door onze rekenkamer. Onderwerpen genoeg. We nomineren alvast de omgevingsverordening, het ontwikkelbedrijf en de aankoop van het CSM-terrein. We beloven vanuit onze fractie als GroenLinks om voortaan, zoals we in het verleden ook altijd hebben gedaan, geen rapport onbesproken en ongebruikt te laten.

Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Van der Kammen.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voorzitter, dank je wel.

Voorzitter. We spreken hier over de tussenevaluatie van de ZRK, onze Zuidelijke Rekenkamer, een organisatie die ik altijd dankbaar ben voor het waardevolle werk dat zij doen, en dat wil ik toch nog maar eens extra benadrukken hier.

Voorzitter. Het Statenvoorstel met de daarin opgenomen aanbevelingen kunnen wij steunen. Maar dat neemt niet weg dat wij in het evaluatierapport van Berenschot over de ZRK toch ook nog een heleboel zaken hebben

aangetroffen waar onze fractie het helemaal niet mee eens is, over bijvoorbeeld dat er te weinig met de rapporten en aanbevelingen van de ZRK zou gebeuren, terwijl dat een volstrekt ononderbouwde conclusie is, die is helemaal niet onderzocht namelijk, of dat de ZRK te weinig politiek sensitief zou zijn. Nou, voorzitter, als de ZRK iets niét moet zijn, is het politiek sensitief.

Voorzitter. Toch heb ik nog twee punten van aandacht voor de ZRK die ik hier graag wil noemen. Ten eerste wil ik nogmaals de oproep doen aan de ZRK om niet vast te houden aan het uitgangspunt dat er ook geadviseerd moet worden aan de beleidsvoorkant. Een rekenkamer moet zich met evaluatief onderzoek bezighouden. Zodra ze zich ook met advisering aan de beleidsvoorbereidende kant gaan bezighouden, is dat vragen om mogelijke problemen in de toekomst. En een tweede punt is dat ik graag de scherpste in de conclusies en aanbevelingen zou willen terugzien die ik in mijn beginjaren als Statenlid zag in rapporten. In de loop van de jaren ben ik een discrepantie gaan bespeuren tussen de conclusiehoofdstukken en de bevindingenrapportage. Als bevindingen pagina in, pagina uit schokkend of ernstig zijn, laat dan de conclusies ook vooral doordenderen in het provinciehuis, is mijn oproep aan de ZRK. Alleen dan kunnen we verbeteringen doorvoeren, alleen dan kunnen we tot stappen komen. Dat neemt niet weg, die twee punten van aandacht meegegeven hebbende, dat ik toch nog een keer besluit met nogmaals dank en nogmaals een compliment.

Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Van der Kammen. Dan geef ik nu het woord aan de heer Spooren.

De heer **Spooren** (50PLUS): Ja, voorzitter. Ik volg de bedankjes richting de Zuidelijke Rekenkamer en de evaluatie. Om het kort te houden: wij sluiten ons aan bij de heer Gremmen en mevrouw Roijackers. Wij denken dat het een goed stuk is, maar er moet ook nog wat gebeuren.

Daarbij wil ik het eigenlijk op dit moment laten.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Van den Broek.

De heer **Van den Broek** (Lokaal Brabant): Dank u wel, voorzitter. Voor ons inderdaad de tussenevaluatie Zuidelijke Rekenkamer, een goede evaluatie over het rapport van Berenschot dat we erbij aantreffen, wat een 'x' aantal al hebben aangegeven, met twee specifieke aandachtspunten die ook worden aangehaald. Het is iets niet nieuws, een 'x' aantal. Een van de punten is het aandachtspunt dat ook al in 2016 is aangehaald. Ik denk ook deze twee, als we die even pakken, is in ieder geval de aanbeveling die men heeft en de doorwerking ervan, maar ook de monitoring is een aandachtspunt en ook de systematiek die erachter zou kunnen hangen voor die aanbevelingen, en om ze goed te kunnen volgen lijkt inderdaad een aandachtspunt. Er wordt al gesuggereerd om de systematieken van Limburg als voorbeeld te nemen. Ik denk dan ook de suggestie die gedaan wordt om dit terug te brengen in het presidium, om het hier met elkaar wel even over te hebben, hoe we hier een actief proces in kunnen maken in de samengang tussen Provinciale Staten en ook de programmaraad. Ook de oproep en de aanbeveling en dit verder te krijgen in de commissie Sturen en verantwoorden lijkt mij een goede plek waarin dit kan landen en waar we de aandachtspunten die hier voorliggen ook inderdaad ter harte moeten gaan nemen, maar ook uit moeten gaan voeren hoe we daar invulling aan gaan geven, en niet alleen een aandachtspunt laten staan. Dus ik ben heel benieuwd hoe we dit verder kunnen oppakken.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik kan bij heel wat opmerkingen aansluiten. Alleen, ik mag sinds 2007 al hier in de Staten rondlopen en ik heb ook al verschillende typen

rekenkamers meegemaakt in de afgelopen periode en ik moet gewoon eerlijk zeggen – ik heb het hier ook al eens vaker in de Statenbehandeling gezegd –: in het verleden kwamen er wel hele scherpe rapporten vanuit de rekenkamer naar de Staten, waarbij het altijd wel een heel scherp, maar ook inhoudelijk debat opleverde. Ik denk bijvoorbeeld aan de verkoop van Essent, of de Heijmans-gronden, die ook echt, en dat wordt in het rapport ook genoemd hè, van dat het vaak niet leidt tot uiteindelijk ook aanpassingen in de organisatie, nou, bijvoorbeeld het onderzoek naar de Heijmans-gronden heeft daadwerkelijk een aanpassing opgeleverd en heeft uiteindelijk ook de hele opbouw van het ontwikkelbedrijf daarin vormgegeven. En wat mij nou opvalt in dit rapport is met name dat ook GS wel heel anders aankijken tegen de rekenkamer als de Staten zelf, en dan het zinnetje “De geïnterviewden twijfelen in dezen aan de politiek-bestuurlijke sensitiviteit van de Zuidelijke Rekenkamer”, en er wordt aangegeven dat het soms goed is om je tanden te laten zien voor de goede informatie, en dat wordt ondersteund door geïnterviewde Statenleden, maar dat GS hier heel anders tegen aankijken. Hier zit volgens mij het spanningsveld dat we best ook wel een rekenkamer mogen hebben die stevig en scherp is, maar wel op de inhoud daarin oppakt. En volgens mij zijn er genoeg onderwerpen die langskomen hier in de Staten waar de rekenkamer op in kan springen, waar we ook echt ons voordeel mee kunnen doen. Ik denk bijvoorbeeld aan de hele vergunningverlening rondom het stikstofvraagstuk. Mevrouw Roijackers noemde net CSM. Nou, we hebben in het verleden het ontwikkelbedrijf gehad en volgens mij is dit precies een casus waarin heel veel elementen zitten die best scherp zijn en die misschien ook best kunnen schuren, maar uiteindelijk wel de resultaten gaan opleveren waardoor we als Statenleden daarin beter worden. En ik wil ernaar zoeken dat we met elkaar ook die scherpe onderwerpen eruit halen, om het niet een afrekenkamer te laten zijn, maar wel een rekenkamer die z'n tanden mag laten zien, die daar duidelijk in durft te zijn en waar we ook echt van kunnen leren. Ik zou daar wel een slag mee kunnen maken, want ik denk dat we in het verleden hebben laten zien dat we dat ook, nou misschien wel op een iets betere manier dan doen dan dat we het in deze periode doen.

Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Otters voor een reactie vanuit het presidium.

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Ja, hartelijk dank. Namens het presidium wil ik inderdaad graag even reageren. Overigens wil ik wel vermelden dat dit stuk ook bij het presidium voorbij is gekomen en toen zijn er vanuit het presidium geen meldingen gekomen. Het staat u uiteraard vrij om er hier in deze Provinciale Statenvergadering toch even wat van te vinden.

Ik heb twee punten die ik eruit wil halen en die wij gezamenlijk met het presidium dan nog een keer zullen laten terugkomen. Dat is wat betreft de programmaraad, te kijken: hoe kunnen wij Provinciale Staten er meer bij betrekken? En ook wat betreft de opvolging van de aanbevelingen die zijn gegeven, of daar niet een soort monitoringsysteem voor zou kunnen komen. Dat is iets wat wij dan verder nog met elkaar zullen gaan bespreken.

Verder heb ik voornamelijk algemeen-beschouwende inbreng gehoord, en die neem ik voor kennisgeving aan.

Wat mij betreft zo voldoende.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan loop ik de sprekers nog eventjes langs, of ze nog behoefte hebben aan een aanvullende reactie. De heer Gremmen?

De heer **Gremmen** (VVD): Nee hoor, dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: De heer Thijssen?

De heer **Thijssen** (CDA): Nee hoor, dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Mevrouw Roijackers?

Mevrouw **Roijackers** (GL): Nee, het is niet nodig. Dank u.

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Kammen?

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Nee, dank je wel, voorzitter.

De **voorzitter**: De heer Spooren?

De heer **Spooren** (50PLUS): Nee, dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: De heer Van den Broek?

De heer **Van den Broek** (Lokaal Brabant): Nee hoor, prima dank je wel.

De **voorzitter**: De heer Vreugdenhil, tot slot?

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Nee, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Daarmee beëindigen we de beraadslaging met betrekking tot dit onderwerp. Omdat we toch allemaal al in NotuVote zitten – ik heb net gehoord dat er 52 mensen in zitten –, kan ik me voorstellen dat we direct overgaan richting de stemmingen.

Stemming

De **voorzitter**: We gaan digitaal stemmen, dat hebben we net ook al eventjes gedaan. De enige twee die niet via de applicatie stemmen zijn de nieuwe leden Van Boxel en Kutlu; dat hebben we zojuist ook al gemerkt. Wij zullen hen, zoals net ook gedaan, in beeld krijgen en dan kunnen zij hun stem uitbrengen. Datzelfde geldt voor mensen zoals zojuist mevrouw Meeuwis, waarbij het niet lukt om via de applicatie te stemmen. De volgorde van stemmen is, zoals altijd, eerst amendementen, dan het besluit en dan moties. We hebben zo meteen een tweetal amendementen waarover we eerst gaan stemmen. Het is u bekend: de stemming wordt opengesteld en u kunt 'voor', 'tegen' of 'onthouden' doen. 'Onthouden' is slechts in bijzondere gevallen, artikel 28 van de Provinciewet, daar refereer ik bij u nog eventjes aan. U kunt natuurlijk ook gebruikmaken van een stemverklaring. Dat kunt u vervolgens via de chat aangeven en na afloop kunt u dan een stemverklaring ook daadwerkelijk afleggen. Als u verkeerd gestemd heeft, dat wil ook nog wel eens een keer voorkomen, hopelijk niet te vaak, maar dan kunt u ook nog eventjes het woord vragen. U kunt dan aangeven dat u had beoogd anders te stemmen. Dat heeft geen invloed meer op de uitslag, maar dan is dat wel geregistreerd via de notulen.

87/20 4e (slot) begrotingswijziging en 1e begrotingswijziging 2021

De **voorzitter**: Ik ga als eerste over naar het Statenvoorstel 87/20, 4^e (slot)begrotingswijziging 2020 en 1^e begrotingswijziging 2021. Er is een tweetal amendementen op ingediend. Het eerste amendement dat aan

de orde is, is A43-2020, 'Plan van aanpak horeca'. Als u voor het amendement bent, stemt u voor en als u tegen bent, stemt u tegen. De stemming is geopend.

Mevrouw Meeuwis?

Mevrouw **Meeuwis-van Langen** (D66): Tegen.

De **voorzitter**: De heer Karaaslan?

De heer **Karaaslan** (VVD): Tegen.

De **voorzitter**: Ik heb u nog niet in beeld, mijnheer Karaaslan. Misschien kunt u even iets meer zeggen.

De heer **Karaaslan** (VVD): Voorzitter, tegen. Ben ik nou in beeld? Nog steeds niet?

De **voorzitter**: Ja, nu wel.

De heer **Karaaslan** (VVD): Oké, in ieder geval tegen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Van Boxel.

Mevrouw **Van Boxel-van Gruijthuijsen** (D66): Tegen.

De **voorzitter**: De heer Kutlu.

De heer **Kutlu** (D66): Tegen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Hebben we nou iedereen?

De **griffier**: Ja. 54 stemmen, 4 voor en 50 tegen.

De **voorzitter**: Daarmee is het amendement verworpen. Ik zie alleen een stemverklaring van de heer Rutjens, maar dat is na afloop van allebei dacht ik hè? Mijnheer Rutjens?

De heer **Rutjens** (FvD): Ja.

De **voorzitter**: Uitstekend, dank u wel. Daarmee hebben we de uitslag ook in beeld gezien. Dank u wel. Dan gaan we nu over naar amendement A44-2020, 'Afbouw subsidierelatie BMF'. De stemming is geopend.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voorzitter, ik heb geen stemming in beeld.

De **griffier**: 'Refresh'-knop indrukken.

De heer **Altundal** (SP): Ik heb ook geen beeld, voorzitter.

De **voorzitter**: Als u op de 'Refresh'-knop drukt, lukt het dan wel?

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Nee.

De heer **Altundal** (SP): Heb ik al gedaan, nee.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Meerdere malen.

De heer **Karaaslan** (VVD): 'Refreshen' blijft ook hangen helaas.

De **voorzitter**: Dan gaan we het zo meteen mondeling doen. Ik ga eerst even kijken hoeveel mensen intussen gestemd hebben. We wachten nog eventjes- Er zijn meerdere mensen die geen stemming in beeld hebben, dus er is wat aan de hand.

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Mag ik een suggestie doen? Dat was bij mij ook en toen heb ik boven die balk weer gewoon op Enter gedrukt, en toen ging het wel. Dus niet rechtsonder, maar bovenin.

De heer **Altundal** (SP): Bij mij werkt het weer. Ik ben uitgelogd en opnieuw ingelogd.

De heer **Karaaslan** (VVD): Het werkte bij mij ook zo.

De **voorzitter**: Oké. Eens even kijken of we dat ook binnen zien komen allemaal.
Zijn we zover?

De **griffier**: Ik heb er nu 51 binnen, dus dan is ook Smolders binnen hè?

De **griffier**: Ik ga naar mevrouw Van Boxel, die kan in ieder geval niet stemmen. Mevrouw Van Boxel, ga uw gang. Bent u voor of tegen?

Mevrouw **Van Boxel-van Gruijthuijsen** (D66): Tegen.

De **voorzitter**: de heer Kutlu?.

De heer **Kutlu** (D66): Tegen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Hebben we nou iedereen? Nu is iedereen er en dan krijgen we nu de uitslag.

De **griffier**: Ja, dan heb 54 stemmen, 12 voor en 42 tegen.

De **voorzitter**: En daarmee verworpen. Dan komen we nu bij het ontwerpbesluit-

De heer **Boon** (PVV): Voorzitter, moet het niet even in beeld komen?

De **voorzitter**: O ja, sorry, u heeft gelijk. We krijgen hem eerst in beeld. Ja.
Dan gaan we naar het ontwerpbesluit zelve en na afloop daarvan geef ik degenen die zich hebben gemeld ruimte om een stemverklaring af te leggen. Het ontwerpbesluit van het Statenvoorstel 87/20, de stemming is geopend.

De **griffier**: Alleen de stem van de heer Bergsma mist nog, naast die van degenen die nog in beeld gebracht moeten worden.

De **voorzitter**: Dan halen we de heer Bergsma erbij. Mijnheer Bergsma?

De heer **Bergsma** (CDA): Dat ben ik!

De **voorzitter**: Ga uw gang. Bent u voor of tegen?

De heer **Bergsma** (CDA): Tegen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Van Boxel?

Mevrouw **Van Boxel-van Gruijthuijsen** (D66): Voor.

De **voorzitter**: De heer Kutlu?

De heer **Kutlu** (D66): Voor.

De **voorzitter**: Daarmee hebben we iedereen volgens mij.

De **griffier**: Ja, daarmee heb ik 54 stemmen, 47 voor en 7 tegen.

De **voorzitter**: Oké, dank u wel. We hebben hem nu ook in beeld.
Dan gaan we nu naar de stemverklaringen. De heer Rutjens.

De heer **Rutjens** (FvD): Dan moet ik snel schakelen, voorzitter, ik had het niet zo snel verwacht! Voor wat betreft A43: dat is een uiterst sympathiek amendement. Alleen, de gedeputeerde was daar duidelijk over: dit valt onder de verantwoordelijkheid van het Rijk en niet van de provincie, vandaar dat wij tegenstemmen. Voor wat betreft amendement A44-

De heer **Bergsma** (CDA): Ik heb fout gestemd!

De **voorzitter**: U krijgt zo meteen het woord, mijnheer Bergsma, eerst de heer Rutjens.

De heer **Rutjens** (FvD): Ja, dank u wel, voorzitter. Voor wat betreft amendement 44, de afbouw van de subsidierelatie BMF, dat is natuurlijk een specifieke invulling van een wat bredere motie-

De **voorzitter**: Zou iedereen die het geluid aan heeft staan het geluid uit willen zetten, want de heer Rutjens heeft het woord en helemaal niemand anders.

De heer **Rutjens** (FvD): Waauw! Kunt u bij mij thuis langs komen!?

De **voorzitter**: Ja geniet er maar eventjes van, het is zo meteen ook weer voorbij! De heer Rutjens heeft het woord.

De heer **Rutjens** (FvD): Dank u wel, voorzitter. Voor wat betreft amendement 44, onze stemverklaring. Motie 185A-2020 is een brede motie die eerder is aangenomen. Dit zien wij als een specifieke invulling daarvan.

Mocht het amendement 44 onverhoopt niet aangenomen worden, en dat lijkt nu het geval, zien we dat zeker als een aansporing voor Gedeputeerde Staten om nu stevig door te kunnen pakken.

Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Bergsma. U heeft verkeerd gestemd?

De heer **Bergsma** (CDA): Ja, excuses, correctie. Ik had uiteraard vóór moeten stemmen. Verontschuldiging!

De **voorzitter**: Dan wordt dat opgenomen in de notulen, en u heeft gehoord wat ik daar net over heb gezegd. Het had in dit geval ook geen invloed gehad op de uitkomst.

Dan de heer Gremmen met een stemverklaring.

De heer **Gremmen** (VVD): Ja, bij amendement 44. Wij vinden breed kijken naar alle subsidies goed, vandaar dat we ook motie 185A hebben gesteund tijdens de begrotingsbehandeling, maar apart per stichting of bedrijf één subsidie per motie verhogen of verlagen vinden wij niet de manier om dit te doen.

De **voorzitter**: Is het nu weer goed? Ja. Ik was ineens uitgelogd, ik weet ook niet hoe dat kon, maar het gebeurt mij dus ook wel eens. Volgens mij was de stemverklaring van de heer Gremmen afgerond. Daarmee zijn we volgens mij aan de afronding gekomen van de bespreking én stemmingen over het Statenvoorstel zoals juist aan de orde geweest.

92/20 Tussenevaluatie Zuidelijke Rekenkamer 2016-2019

De **voorzitter**: We gaan nu over tot stemming over Statenvoorstel 92/20, Tussenevaluatie Zuidelijke Rekenkamer. Daar kan nu over gestemd worden. De stemming is geopend.

Mevrouw Van Boxel, voor of tegen?

Mevrouw **Van Boxel-van Gruijthuijsen** (D66): Voor.

De **voorzitter**: Dank u wel. En dan de heer Kutlu.

De heer **Kutlu** (D66): Voor.

De **voorzitter**: Dank u wel, volgens mij heeft nu eenieder gestemd.

De **griffier**: Ja, 54 stemmen, 54 voor.

De **griffier**: 54 voor en daarmee aangenomen. Ik zie verder geen stemverklaringen. Wij gaan nog even naar de stemming kijken; die is redelijk overzichtelijk. Nou, dan eindigen we toch nog met een unanieme stemming aan het einde van het jaar!

Dan komen we inderdaad aan het einde van deze laatste vergadering van 2020. Ik wil graag iedereen bedanken voor zijn of haar inbreng. De eerstvolgende vergadering vindt plaats op 22 januari 2021. Ik neem aan dat u allen intussen uw kerst attentie heeft ontvangen. Ik wil u dan ook een smakelijke maaltijd toewensen. Het was natuurlijk heel erg mooi geweest als we dat met elkaar hadden kunnen doen, conform de traditie, maar ik hoop dat dat volgend jaar weer hervat kan worden, die traditie. Ik wens u een smakelijke maaltijd toe. Ik wil jullie graag een heel fijn weekend toewensen, een goede kerst, een heel mooie jaarwisseling en vooral een mooie start van 2021.

Dank jullie wel.

Sluiting

De voorzitter sluit om 15.46 uur de vergadering.

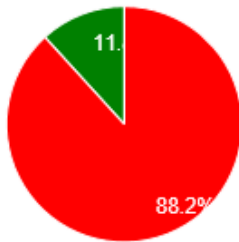
Stemmingsoverzicht vergadering Provinciale Staten 11 december 2020

De digitale stemmingen van individuele Statenleden zijn te raadplegen via <https://noord-brabant.stateninformatie.nl/dashboard>

Ordevoorstel Motie Plan van aanpak horeca mag behandeld worden

Digitale stemming:

Resultaat: verworpen

● tegen (45x)
● voor (6x)

TEGEN

50PLUS
CDA
ChristenUnie/SGP
D66
Forum voor Democratie
GroenLinks
Lokaal Brabant
PvdA
SP
WD

VOOR

PVV
Partij voor de Dieren

Aanvulling stemming in beeld:

Mevrouw Meeuwis-Van Langen **tegen**

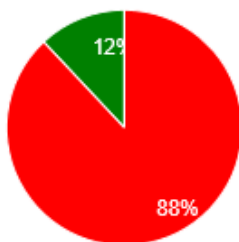
Mevrouw Van Boxel-Van Gruijthuijsen **tegen**

De heer Kutlu **tegen**

Ordevoorstel Motie Afbouwen subsidierelatie BMF mag behandeld worden

Digitale stemming:

Resultaat: verworpen

● tegen (44x)
● voor (6x)

TEGEN

50PLUS
CDA
ChristenUnie/SGP
D66
Forum voor Democratie
GroenLinks
Lokaal Brabant
PvdA
SP
WD

VOOR

PVV
Partij voor de Dieren

Aanvulling stemming in beeld:

Mevrouw Meeuwis-Van Langen **tegen**

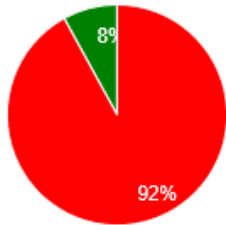
Mevrouw Van Boxel-Van Gruijthuijsen **tegen**

De heer Kutlu **tegen**

8.7.10 Amendement A43-2020 Plan van aanpak horeca

Digitale stemming:

Resultaat: verworpen

● tegen (46x)
● voor (4x)

TEGEN

50PLUS
CDA
ChristenUnie/SGP
D66
Forum voor Democratie
GroenLinks
Lokaal Brabant
Partij voor de Dieren
PvdA
SP
VVD

VOOR

PVV

Aanvulling stemming in beeld:

Mevrouw Meeuwis-Van Langen **tegen**

De heer Karaaslan **tegen**

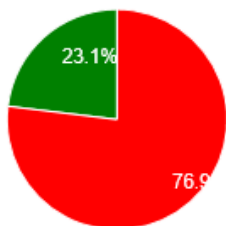
Mevrouw Van Boxel-Van Gruijthuijsen **tegen**

De heer Kutlu **tegen**

8.7.20 Amendement A44-2020 Afbouw subsidiërelatie BMF

Digitale stemming:

Resultaat: verworpen

● tegen (40x)
● voor (12x)

TEGEN

50PLUS
CDA
ChristenUnie/SGP
D66
GroenLinks
Lokaal Brabant
Partij voor de Dieren
PvdA
SP
VVD

VOOR

Forum voor Democratie
PVV

Aanvulling stemming in beeld:

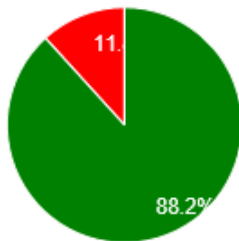
Mevrouw Van Boxel-Van Gruijthuijsen **tegen**

De heer Kutlu **tegen**

8.7.30 Ontwerpbesluit Statenvoorstel 87/20 4e (slot) begrotingswijziging 2020 en 1e begrotingswijziging 2021

Digitale stemming:

Resultaat: aangenomen

● voor (45x)
● tegen (6x)

TEGEN

PVV

Partij voor de Dieren

VOOR

50PLUS

CDA

ChristenUnie/SGP

D66

Forum voor Democratie

GroenLinks

Lokaal Brabant

PvdA

SP

VVD

Aanvulling stemming in beeld:

De heer Bergsma **tegen**

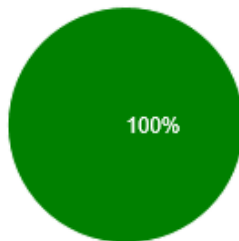
Mevrouw Van Boxel-Van Gruijthuijsen **voor**

De heer Kutlu **voor**

8.8.10 Ontwerpbesluit Statenvoorstel 92/20 Tussenevaluatie Zuidelijke Rekenkamer 2016-2019

Digitale stemming:

Resultaat: aangenomen

● voor (52x)

VOOR

50PLUS

CDA

ChristenUnie/SGP

D66

Forum voor Democratie

GroenLinks

Lokaal Brabant

PVV

Partij voor de Dieren

PvdA

SP

VVD

Aanvulling stemming in beeld:

Mevrouw Van Boxel-Van Gruijthuijsen **voor**

De heer Kutlu **voor**